

LAINI TAYLOROVÁ

MÚZA
NOČNÍCH
MŮR

COO
BOO

Múza nočních můr

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.cz

Laini Taylorová
Múza nočních můr – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

LAINI
TAYLOROVÁ

MÚZA
NOČNÍCH
MŮR

COO
BOO

Mojí mámě

I. část

elilith [el-lil-lit] *podst. jméno*

Tetování kolem pupku, které dívky z Pláče dostávají, když se stanou ženami.

Archaismus; z kořenů eles (svůj) + lilithai (osud), označuje okamžik, kdy žena bere osud do vlastních rukou a určuje směr svého života.

JAKO KLENOTY, JAKO VZDOR

KORA A NOVA NIKDY NIKOHO Z MESARTHIM NEVIDĚLY, ale věděly o nich všechno. Věděl to každý. Věděly, jakou mají kůži: „Modrou jako safíry,“ říkala Nova, i když nikdy neviděly ani safír. „Modrou jako le-dovce,“ říkala Kora. Ty měly před očima pořád. Věděly, že slovo *Mesarthim* znamená „Služebníci“, ačkoli o žádné obyčejné sloužící nešlo. Byli to čarodějní vojáci impéria. Dokázali létat, nebo vydechovat oheň, nebo číst myšlenky, nebo se proměňovat ve stíny a zase zpátky. Přicházeli a odcházeli trhlinami v nebi. Uměli léčit, měnit podobu a mizet. Měli válečné schopnosti a neuvěřitelnou sílu a uměli člověku říct, jak zemře. Ne tohle všechno najednou, samozřejmě, ale každý z nich měl jeden dar, jeden jediný, a nemohli si je vybírat. Ty dary byly *v nich*, stej-ně jako byly ve všech, a čekaly – jako řeřavý uhlík na závan vzduchu –, dokud člověk neměl to štěstí, to požehnání, a nebyl vybraný.

Tak jako jednoho dne byla vybrána matka Kory a Novy, když před šestnácti lety Mesarthim přišli na Rievu naposledy.

Dívky byly tehdy malinké, takže si nepamatovaly Služebníky s modrou kůží ani jejich kovovou nebeskou loď a nepamatovaly si ani vlastní matku, protože tu Služebníci vzali s sebou a udělali z ní jednu z nich a ona se už nikdy nevrátila.

Posílala jim dopisy z města Aqa, srdce impéria, kde, jak psala, ne-byli lidé jenom bílí a modří, ale měli všechny barvy, a palác z bož-

ského kovu se vznášel ve vzduchu a přesouval se z místa na místo. *Moje milované*, stálo v posledním dopise, který přišel před osmi lety. *Vysílají mě Ven. Nevím, kdy se vrátím, ale vy tou dobou už určitě budete dospělé ženy. Starejte se za mě o sebe navzájem, a ať vám kdokoli říká cokoli, vždycky si pamatujte: vybrala bych si vás, kdyby mě nechali vybrat.*

Vybrala bych si vás.

Na Rievě si v zimě nahřívali ploché kameny v ohni a na noc si je dávali do kožešinových příkrývek, i když stejně rychle vychladly a potom jen tlačily do žeber. Tahle čtyři slova ale byla jako horké kameny, které nikdy neztrácí teplo ani netlačí, a Kora a Nova si je s sebou nosily všude. Nebo je možná nosily *na sobě*, jako klenoty. Jako vzdor. *Někdo nás miluje*, říkaly jejich tváře, když upřeně zíraly na Skoyě nebo když odmítaly couvnout před svým otcem. Nebylo to nic moc, dopisy místo matky – a teď už i ty dopisy měly jenom v paměti, protože Skoyě je „omylem“ hodila do ohně –, ale měly také jedna druhou. Kora a Nova: společnice, spojenkyně. Sestry. Byly nerozlučné jako řádky dvojverší, které by samy o sobě ztratily smysl. Jejich jména by klidně mohla být jen jedním – Koraanova –, tak málokdy byla vyslovována zvlášť, a když už se to stalo, zněla neúplně, jako skořápka slávky otevřené a roztržené vejpu. Byly tu jedna pro druhou, žily jedna v druhé. Nepotřebovaly magii, aby si četly myšlenky, stačil jim letmý pohled, a jejich naděje byly dvojčata, i když ony samy jimi nebyly. Stály bok po boku připravené čelit budoucnosti. Ať jim život vrhne do cesty cokoli, ať je jakkoli zklame, věděly, že mají jedna druhou.

A pak se Mesarthim vrátili.

Nova si toho všimla jako první. Byla na pláži a právě se narovnála, aby si odhrnula vlasy z očí. Musela na to použít předloktí, pro-

tože v jedné ruce měla hák a ve druhé stahovací nůž. Prsty kolem nich měla křečovitě stažené jako pařáty a až po lokty byla od sražené krve. Cítila, jak se jí polozaschlá krev lepí na kůži, když si přejela předloktím po čele. Pak se něco zalesklo na obloze a ona zvedla hlavu, aby se podívala pořádně.

„Koro,“ řekla.

Kora ji neslyšela. Její tvář, taky špinavá od krve, byla obrazem otupělé vytrvalosti. Její nůž řezal a řezal, ale oči měla prázdné, jako kdyby svou mysl schovala na nějaké hezčí místo, protože ji na tuhle odpornou práci nepotřebovala. Mezi nimi ležel mrtvý, napůl stažený uul. Po pláži se takových obludných mrtvol válely tucty a nad nimi se sklánělo ještě víc takových, jako byly ony dvě. Písek všude kolem byl od krve a tuku. Cyrové ječeli a rvali se o vnitřnosti a mělčina kypěla hejny čtverzubců a žraloků, které přitahoval sladce slany zápach. Bylo období Jatek, nejhorší část roku na Rievě – přinejmenším pro ženy a dívky. Muži a chlapci si to užívali. Neměli v rukou háky a nože, ale harpuny. Zabíjeli a odsekávali si kly na vyřezávání trofejí, ale všechno ostatní nechávali ležet na místě. Bourání byla ženská práce, nehledě na to, že na něj bylo potřeba víc síly a vytrvalosti než na zabíjení. „Naše ženy jsou silné,“ chvástali se muži zpovzdálí mysu, daleko od puchu a hejn much. A ony *byly* silné – a ztrhané a zachmuřené, roztřesené námahou a potřísněné veškerými odpornými tekutinami, které tečou z mrtvých zvířat, když Nova zahlédla ten záblesk.

„Koro,“ řekla znovu a tentokrát její sestra vzhledla a následovala její pohled k nebesům.

A přestože Nova viděla, co tam je, jako by to nedokázala zpracovat, dokud to neviděla i Kora. Jakmile se oči její sestry upnuly vzhůru, ten šok otřásl oběma.

Byla to nebeská loď.

A nebeská loď znamenala Mesarthim.

A Mesarthim znamenali...

Únik. Únik před ledem, uuly a dřinou. Před tyraníí Skoyě, před apatii jejich otce a teď – odnedávna – taky před muži z vesnice. Během posledního roku se začali zastavovat, kdykoli ty dvě šly kolem, a přelétali očima z Kory na Novu a z Novy na Koru, jako kdyby si vybírali kuře na porážku. Koře bylo sedmnáct, Nově šestnáct. Jejich otec je mohl provdat, kdykoli se mu zachtělo. Jediný důvod, proč to zatím neudělal, byl, že Skoyě, jejich macecha, nechtěla přijít o svoji dvojici otrokyň. Zastaly většinu práce, a navíc se staraly i o smečku svých mladších nevlastních bratrů. Jenže Skoyě si je nemohla nechat napořád. Dívky byly dary, které se dávají, ne nechávají doma – nebo spíš dobytek, který se prodává, jak věděl otec každé žádané dívky z Rievy. A Kora a Nova se svými bledě žlutými vlasy a jasnými, hnědými očima byly hezké dost. Měly jemná zápěstí, která neprozrazovala jejich sílu, a ačkoli postavy měly zahalené vrstvami vlny a uulích kůží, přinejmenším boky se schovávaly těžko. Byly dost oblé na to, aby udržely ložní kožešiny teplé, a navíc se o nich vědělo, že jsou vytrvalé v práci. Nepotrvá to dlouho. Do Vrcholu zimy, kdy nastane měsíc temnoty, z nich nepochybně budou manželky, budou žít s tím, kdo jejich otci udělá nejlepší nabídku, a už nebudou spolu.

A nejenom že budou odtržené od sebe a že neměly nejmenší chuť se vdávat. Nejhorší ze všeho bylo, že přijdou o svoji lež.

Jakou lež?

Tohle není náš život.

Tak dlouho, kam jen sahala jejich paměť, si to navzájem říkaly, slovy i bez nich. Měly způsob, jak se na sebe dívaly, s jakousi neochvějnou intenzitou, který byl v podstatě stejný, jako kdyby to vyslovily nahlas. Když na tom byly nejhůř – uprostřed Jatek, když zpracovávaly jednu zvířecí mrtvolu za druhou, nebo když je fackovala Skoyě, nebo když došlo jídlo dřív, než skončila zima –, udržovaly si tu lež mezi sebou planoucí jako oheň. *Tohle není náš život. Pamatuj. Nepatříme sem. Mesarthim se sem vrátí a vyberou nás. Tohle není náš skutečný život.* Jakkoli hrozně se jim žilo, měly tohle, a to je udržova-

lo nad vodou. Kdyby byla jen jedna, a ne dvě, jejich lež by už dávno vyhasla jako plamen svíčky, který chrání jen jedna dlaň. Ale byly na to dvě, a tak ji společně udržovaly při životě, viděly ji jedna druhé ve tváři jako v zrcadle, dodávaly jedna druhé víru, nikdy na to nebyly samy a nikdy je nic neporazilo.

Po nocích si šeptaly o tom, jaké dary budou mít. Budou mocné jako jejich matka, tím si byly *jisté*. Budou čarodějnými bojovnicemi, ne zotročenými manželkami nebo dcerami, a budou odveleny do Agy, aby se cvičily do boje, a budou na kůži nosit božský kov, a až přijde jejich chvíle, také je vezmou Ven – nahoru a pryč trhlinou v nebesích, aby se staly hrdinkami impéria, modrými jako safíry a ledovce a krásnými jako samy hvězdy.

Jenže roky plynuly a žádní Mesarthim se neobjevovali. Jejich lež slábla a slábla, takže když jedna hledala v očích druhé víru, začínal se tam objevovat strach. *Co když tohle přece jenom je náš život?*

Každý den v předvečer prvního dne Vrcholu zimy vylezly Kora a Nova po namrzlé stezce na hřeben, aby sledovaly krátké objevení slunce nad obzorem, protože věděly, že po následující měsíc ho nevidí vůbec. A přijít o svou lež bylo jako přicházet o slunce – ne na měsíc, ale napořád.

Takže pohled na onu nebeskou loď... byl jako návrat světla.

Nova zavýskla. Kora se zachechtala – s pocitem radosti a vysvobození a... křivdy. „Dneska?“ obořila se na loď nahoře. Zvonivý zvuk jejího překvapeného smíchu se rozléhal po pláži. „*Doopravdy?*“

„To jste nemohli přiletět před týdnem?“ vykřikla Nova se zakloněnou hlavou se stejnou radostí a vysvobozením v hlase a tím samým našťvaným podtónem. Byly ulepené od potu, páchly od krve a oči měly do ruda podrážděné od vnitřností a plynů, a Mesarthim přiletěli *ted*? Na pláži kolem, mezi napůl rozporcovanými, vykuhanými zvířaty a mračny bodavých much, vzhledly i ostatní ženy. Nože přestaly řezat. V otupělé prázdnotě Jatek se probudil úžas, jak se loď blížila vzduchem. Byla z božského kovu, jasně modré-

ho a blyštivého jako zrcadlo, od kterého se odrážely paprsky slunce a oslňovaly je.

Nebeským lodím Mesarthim dávala tvar mysl jejich kapitána. Tahle měla podobu vosy s křídly tenkými jako čepele nožů a zašpičatělou hlavou, ve které byly zasazené dvě veliké koule jako oči. Její hmyzí tělo se skládalo z hrudi a zadečku spojených tenoučkým pasem. Měla dokonce i žihadlo. Přelétla jim nad hlavami, zamířila k mysu a zmizela za kamenným valem, který chránil vesnici před větrem.

Kora a Nova měly rozbušená srdce. Motaly se jim hlavy a třásly se nadšením, nervozitou, úctou, nadějí a zadostiučiněním. Rozmáchly se, zabořily svoje háky a nože do uulí mršiny a odlepily si prsty z ošuntělých rukojetí s vědomím, že už se pro tyhle nástroje nikdy nevrátí.

Tohle není náš život.

„Co si vy dvě myslíte, že děláte?“ okřikla je Skoyě, když klopýtavě vykročily ke břehu.

Nevšímalý si jí. Na ledové mělčině se vrhly na kolena a cákaly si vodu na hlavy. Mořská pěna tu byla růžová a ve vlnách se houpaly kusy tuku a chrupavek, ale voda byla i tak čistší než ony dvě. Drhly si kůži a vlasy, každá svoje i navzájem, a dávaly přitom pozor, aby nezašly moc hluboko, do míst, kde sebou plácali žraloci a čtverzubci.

„Zpátky do práce, vy dvě,“ štekla na ně Skoyě. „Ještě jste neskončily.“

Nevěřicně se na ni podívaly. „Jsou tady Mesarthim,“ řekla Kora srdečně ohromeným hlasem. „Budou nás testovat.“

„Ne, nebudou, dokud nedoděláte toho uula.“

„Dodělej si ho sama,“ odsekla Nova. „Tebe vidět nepotřebují.“

Skoyě svrážila obličej. Nebyla zvyklá, že by jí odmlouvaly, a nešlo jenom o to. Zachytila pohrdavý tón Novina hlasu. Skoyě před šestnácti lety testováním prošla a vědělo se, jaký měla dar. Na Rievě otestovali všechny kromě nemluvnat a jenom jedna z nich byla Vyvolená: Nyoka, jejich matka. Nyoka měla válečný dar otřesné síly –

doslova otřesné. Dokázala vysílat seismické vlny. Do země, do vzduchu. Když se v ní takhle moc probudila, otřásla celou vesnicí a strhla lavinu, která zničila stezku k obedněným důlním šachtám. Skoyě měla, technicky vzato, taký válečný dar, jenomže tak nízkého stupně, až byl směšný. Dokázala vyvolat v člověku pocit, že ho bodají jehly – alespoň to dokázala po tu chvíli, kdy ji testovali. Svoje dary si mohli ponechat jenom Vyvolení, a ti je směli používat výhradně pro službu impériu. Všichni ostatní museli vyblednout zpátky do normálního stavu: nehodní, bezmocní, bílí.

Uražená Skoyě se napřáhla a chtěla Nově vlepít facku, ale Kora ji chytila za zápěstí. Nic neříkala. Jenom zavrtěla hlavou. Skoyě jí ruku vytrhla, stejně ohromená, jako byla rozlícená. Ty holky ji rozčilovaly odjakživa – ne tím, že neposlouchaly, ale tím, jak se chovaly nedotknutelně, *povýšeně*, jak se na ostatní kolem dívaly z nějaké výšiny, na kterou neměly žádné právo. „Myslíte si, že vás vyvolí prostě proto, že si vyvolili *ji*?“ utrhla se na ně. Dokonalou Nyoku. Skoyě by si nejradši odplivla. Nestačilo, že Nyoka byla vyvolená, že se dostala pryč z téhle zmrzlé a zastrčené, pekelné hromady kamení, ona tu navíc ještě zůstávala – v srdci svého manžela, v představách svých dcer a vroucných vzpomínkách všech ostatních. Nyoka dokázala utéct a *zároveň* zůstat v domnělé dokonalosti, vždycky a napořád ta krásná mladá matka povoláná k velikým věcem. Skoyě se ušklíbla s nakrčenými rty. „Myslíte si, že jste lepší než my ostatní? Myslíte si, že byla lepší *ona*?“

„*Ano*,“ zavrčela Nova v odpověď na první otázku. „*Ano*,“ zavrčela na tu druhou. „*A ano*.“ Měla vyceněné zuby. Chtěla kousat. Ale Kora ji chytila za ruku a odtáhla ji pryč, směrem ke stezce, která se vinula po skále nahoru. Nebyly jediné, kdo tam zamířil. Všechny ženy a dívky od břehu vyrazily zpátky k vesnici. Objevili se tu návštěvníci. Rieva byla na dně světa – tam, kde by byla výlevka, kdyby světy měly výlevky. Cizinci jakéhokoli druhu byli vzácní jako motýli přivátí bouřkami, a tihle cizinci byli *Mesarthim*. Nikdo si to nehodlal nechat ujít, i kdyby to mělo znamenat, že se uulové na pláži zkazí.

Ozývalo se dychtivé klábosení, tlumený smích, švehol a vzrušené hemžení. Nikdo jiný se neobtěžoval s umýváním. Ne že by se o Koře a Nově dalo mluvit jako o čistých, ale ruce a obličejy měly vydrbané a ruměné a slané mokré vlasy si rukama sčesaly z očí. Všechny ostatní ženy byly špinavé, mastné a zakrvácené a některé pořád svíraly v rukou háky a nože.

Vypadaly jako hejno vražedkyň vyrojených z úlu.

Došly do vesnice. Loď stála na mýtině. Kolem ní byli shromáždění muži a chlapci a pohledy, které vrhali na svoje ženy, byly plné studu a odporu. „Omlouvám se za ten puch,“ řekl veleváženým návštěvníkům Šergeš, stařešina jejich vsi.

A tak Kora a Nova poprvé spatřily Mesarthim – nebo možná podobné, jestli je Nyoka před šestnácti lety měla v náruči, když stála na tomhle místě a její život se měl obrátit naruby.

Byli čtyři: tři muži a jedna žena, doopravdy modří jako ledovce. Jestli předtím existoval aspoň střípek naděje, že by mezi nimi mohla být Nyoka, teď vzal zasvé. Nyoka byla plavovlasá, stejně jako její dcery. Tahle žena měla husté černé kudrny. Jeden z mužů byl vysoký a holohlavý, druhý měl dlouhé bílé vlasy, které mu v provazcích splývaly k pasu. Ten třetí byl obyčejný, až na tu modrou kůži. Nebo... měl by být obyčejný. Měl hnědé vlasy a nevýrazný obličej. Nebyl ani vysoký, ani malý, ani hezký, ani ošklivý, a přesto na něm bylo něco, co na sebe strhávalo pozornost na úkor ostatních. Jeho široký postoj, nebo snad ta namyšleně vystrčená brada? Přestože k tomu neměly žádný jasný důvod, Kora a Nova si byly jisté, že právě tohle je kapitán lodi, ten, kdo vytvaroval božský kov do podoby vosy a přiletěl s ní sem. To on byl jejím kovářem.

Ze všech možných darů Mesarthim – a že jich bylo nepočítaně a pořád přibývaly nové, tvořící nekonečný seznam podob magie – byl jeden základní. Každý, kdo se narodil ve světě Mesaret, v sobě měl dřímající schopnost, která se probudila při dotyku božského kovu – tak nazývali vzácný prvek mesarthium. Ale z těch milionů

jenom hrstka měla tu základní schopnost: ovládat božský kov samotný. Těm se říkalo kováři, protože dokázali s mesarthiem pracovat tak, jako obyčejní kováři pracují s obyčejnými kovy, ačkoli k tomu nepotřebovali oheň, kovadliny ani kladiva. Vystačili si s vlastní myslí. Mesarthium byla nejodolnější známá látka. Nedala se řezat, tavit ani rozpustit v kyselině. Nešlo ji dokonce ani poškrábat. Ale pro mysl kováře byla dokonale poddajná a ovladatelná. Kováři mohli mesarthium těžit, tvarovat a probouzet v něm jeho ohromující vlastnosti. Dokázali z něj stavět, létat s ním, *propojovat* se s ním, takže bylo jako živé.

Tohle byl dar, o kterém snily děti, když si ve vesnici hrály na Služebníky, a o kterém si teď celé červené a nadšené šeptaly. Vymýšlely, jaké podoby budou mít jejich lodi, až se stanou kapitány: okřídlení žraloci a vzdušní hadi, kovoví dravci, démoni a rejnoci. Některé děti mluvily o méně děsivých věcech: zpěvných ptácích, vážkách a mořských pannách. Aoki, jeden z nevlastních bratrů Kory a Novy, prohlásil, že jeho loď bude *zadek*.

„A *díra* budou dveře,“ pípl a ukázal si na svou vlastní.

„Dobrá Thakro, nenech Aokiho být kovářem,“ zašeptala Kora, dovolávajíc se serafíny Cestovatelky, kterou uctívali v místním skalním kostelíku.

Nova zadusila smích. „Válečná loď v podobě zadku by *byla* strašidelná,“ prohlásila. „Možná ten nápad ukradnu, jestli se ukáže, že jsem kovářka.“

„Ne, neukradneš,“ namítla Kora. „Naše loď bude uul, láskyplná připomínka našeho domova.“

Tentokrát výbuch smíchu nezadusily dost dobře, takže dolehl až k uchu jejich otce. Umlčel je pohledem. To mu šlo. Měly za to, že právě tohle měl být jeho dar: vymítač veselí, nepřítel smíchu. Ve skutečnosti se při testování zjistilo, že je elementál. Dokázal proměňovat věci v led a to k němu sedělo taky. Měl ale nízký stupeň, stejně jako Skoyé a všichni ostatní na Rievě, vlastně jako skoro všichni všu-

de jinde. Dary vyšších stupňů byly vzácné. Proto Služebníci vyraželi na takového průzkumy a testovali lidi na celém světě. Hledali ty jehly v kupkách sena, které se přidají k impériu.

Kora a Nova věděly, že jsou těmi jehlami. *Musely* jimi být.

Jejich euforie povadla a nebyl to pohled jejich otce, co ji zadusilo, ale to, jak si Služebníci prohlíželi shromážděné ženy – a ucítili je. Svoje znechucení nedokázali skrývat. Jeden z nich cosi zašeptal druhému, jehož zachechtání bylo hrubé jako kašel. Kora a Nova jim nemohly nic vyčítat. Ten puch byl příšerný, i když na něj byl člověk zvyklý. Jaké to muselo být pro někoho, kdo neměl tu čest s uulem, natožpak pro někoho, kdo nikdy nic nestahoval a nevyvrhoval? Styděly se za to, že jsou součástí tohoto zmateného, odpudivého davu, pro návštěvníky neodlišitelné od všech ostatních. Obě v duchu zoufale prosily o to samé. Nevěděly, že pomyslely na totéž přesně v tom samém okamžiku, ale nebylo by je to překvapilo.

Všimněte si nás, žádaly v duchu po Mesarthim. *Všimněte si nás*.

A jako kdyby to řekly nahlas – jako kdyby to zakřičely –, jeden z těch čtyř se zastavil v půlce věty a obrátil zrak přímo k nim.

Sestry ztuhly, sevřely si navzájem své ztuhlé prsty a krčily se před jeho pohledem. Byl to ten vysoký Služebník s vyholenou modrou hlavou. Uslyšel je. Musel to být telepat. Očima se zabodl do těch jejich a... *vlil* se do nich. Cítily ho v sobě jako vánek čechrající trávu, rozhlízející se kolem, viděl je přesně tak, jak chtěly být spatřeny. Řekl něco ženě stojící vedle a ta řekla něco Šergešovi.

Stařešina nespokojeně stiskl rty. „Možná nejdřív chlapci...“ spustil, ale žena ho přerušila. „Ne. Máte tady služebnickou krev. Otestujeme je jako první.“

A tak byly Kora a Nova uvedeny do nitra vosí lodi a dveře se za nimi slily v hladkou stěnu.

NOVÉ HRŮZY

SARAI OD SVÝCH ŠESTI LET ŽILA A DÝCHALA NOČNÍMI MŮRAMI. Po čtyři tisíce nocí prozkoumávala snové krajiny Pláče, sledovala jeho hrůzy a vytvářela je. Byla Múzou nočních můr. Její stovka můr usedala na každé čelo. Žádný muž, žena ani dítě před ní nebyli v bezpečí. Zнала jejich hanby a utrpení, jejich žaly a strachy a myslela si... věřila tomu... že zná *každou* hrůzu a že už ji nic nemůže překvapit.

To bylo předtím, než musela pokleknout mezi květiny v zahradě citadely a připravit svoje vlastní tělo na kremaci.

Tu nebohou polámanou věc. Ležela v bílém kvítí, krásná a sytě barevná – modrá kůže, růžové hedvábí, skořicové vlasy, rudá krev.

Sedmnáct let tohle byla *ona*. Tyhle nohy šlapaly po podlahách citadely v nekonečných nepokojných okruzích. Tyhle rty se usmívaly a křičely můry do nebes a pily déšť z pohárů z rytého stříbra. Všechno, co znamenalo být Sarai, bylo vtělené v mase a kostech ležících před ní. Tedy předtím to tak bylo. Teď z toho byla vytržená, smrtí stažená z kůže, a tohle tělo bylo... co? Jenom věc. Artefakt jejího skončeného života. A ten se chystali spálit.

Vždycky se najdou nové hrůzy. Teď si to uvědomovala.

OTRHANÁ HOLČIČKA S OČIMA JAKO KROVKY BROUKŮ

TU NOC CITADELA MESARTIM MÁLEM SPADLA Z NEBES NA ZEM. Rozdrtila by pod sebou město Pláč. Kdyby někdo přežil její pád, utopil by se při povodních, jak by se do ulic rozlila osvobozená podzemní řeka. Ale nic z toho se nestalo, protože tomu někdo zabránil. Nehledě na to, že citadela byla vysoká několik stovek stop, že byla z cizokrajného kovu, že byla bohem vytvarovaná do podoby anděla. Lazlo ji zachytil – Lazlo Neznámý, farandžský snílek, který byl jaksi sám bohem. Zastavil pád citadely, a tak místo toho, aby zabila všechny, umřela jenom Sarai.

Tedy, nebyla to tak docela pravda. Explozionista umřel taky, ale jeho smrt byla poetická spravedlnost. Ta Saraiina byla zkrátka smůla. Stála na svojí terase – přímo na otevřené dlani obřího serafa –, když sebou citadela šklubla a nahnula se. Neměla se čeho chytit. Uklouzla v hedvábí po mesarthiu, po kluzké modré kovové ruce a spadla z ní dolů.

Spadla a zemřela a zdálo by se, že to bude konec hrůzy, ale nebyl. Ještě tu bylo vyprchávání, a to bylo horší. Duše mrtvých nevyhasínaly, když tělo opustil život. Rozplynuly se do vzduchu a tam prodě-

lávaly svoji malátnou zkázu. Pokud člověk žil dlouho, byl unavený a připravený, pak to možná byl pokojný konec. Jenomže Sarai *nebyla* připravená a měla pocit, jako kdyby se rozpouštěla – jako kdyby byla kapka krve ve vodě nebo kroupa na horkém rudém jazyku. Svět se pokoušel ji rozložit, rozpustit a vstřebat zpátky.

A... něco to zastavilo.

To něco byla samozřejmě Minya.

Ta holčička byla silnější než sající jícen celého světa. Tahala mu duchy přímo z hrdla, když se je snažil spolykat. Vytáhla takhle i Sarai. Zachránila ji. Minya byla potěr bohů a tohle byl její dar: mohla chytat duše čerstvě zemřelých a zabránit jim v rozplynutí do nicoty. Tedy, byla to *polovina* jejího daru. Sarai v prvních opojných okamžicích své spásy na tu druhou nepomyslela.

Rozpouštěla se, osamělá a bezmocná, na prahu vyprchání – a pak najednou ne. Byla opět sama sebou a stála v zahradě citadely. To první, co svýma novýma očima uviděla, byla Minya, a to první, co udělala svýma novými rukama, bylo, že ji objala. V té úlevě zapomněla na všechny jejich sváry.

„Děkuju,“ zašeptala jí rozrušeně.

Minya ji neobjala, ale Sarai si toho sotva všimla. V tom okamžiku cítila jenom obrovskou úlevu. Téměř se rozplynula do nicoty, ale teď tu byla, byla skutečná a hmotná a *doma*. Jakkoli předtím snila o úniku odsud, teď tu našla útočiště. Rozhlédla se kolem sebe a byli tu všichni: Ruby, Sparrow, Feral, Ellen a Ellen, nějakí další duchové a...

Lazlo.

Lazlo byl tady, velkolepý a modrý, s rozzářenými očima. Sarai při pohledu na něj jímala úžas. Cítila se jako nádech do temnoty, který se výdechem proměnil v píseň. Byla mrtvá, ale stala se hudbou. Byla zachráněná a radostí bez sebe. Vrhla se k němu. Chytil ji do náruče a v obličeji mu planula láska. Na tvářích měl slzy a Sarai mu je slíbala. Jejich usmívající se rty se setkaly.

Ona byla duch, on bůh a líbali se, jako kdyby ztratili svůj sen a znovu ho našli.

Přešel jí rty po rameni, těsně vedle tenkého ramínka spodničky. V jejich posledním sdíleném snu ji na tomhle místě políbil, když jeho tělo tisklo to její do péřové matrace a po obou se rozlévalo teplo rychlostí světla. Bylo to teprve včera v noci. Políbil ji na rameno ve snu a teď líbal na rameno jejího ducha a ona skláněla hlavu, aby mu mohla zašeptat do ucha.

Měla ta slova na rtech – ta nejsladší slova ze všech. Ještě si je navzájem neřekli. Měli tak málo společného času a Sarai už nechtěla promarnit ani vteřinu. Jenomže slova, která jí sešla ze rtů, nebyla sladká a... nebyla *její*.

To byla druhá polovina Minyina daru. Ano, zachytávala duše a poutala je ke světu. Dávala jim formu. Dělala je skutečnými. Bránila jejich rozplynutí do nicoty.

A taky je ovládala.

„Zahrajeme si takovou hru,“ slyšela se Sarai říkat. Hlas byl její, ale tón ne. Byl sladký a ostrý jako čepel nože, ze které odkapává cukrová poleva. Byla to Minya a mluvila *skrze* ni. „Hry mi jdou výborně. Uvidíš.“ Sarai se pokoušela ta slova zastavit, ale nedokázala to. Svoje rty, svůj jazyk ani svůj hlas neovládala ona sama. „Řeknu ti, jak to funguje. Existuje jenom jedno pravidlo. Uděláš všechno, co ti řeknu, jinak propustím její duši. Jak se ti to líbí?“

Uděláš všechno, co ti řeknu.

Jinak propustím její duši.

Cítila, jak Lazlo ztuhl. Odtáhl se a podíval se jí do tváře. Záře z jeho očí vyprchala a vystřídala ji hrůza stejná jako ta její, když jim oběma došlo, v jaké situaci se ocitli.

Sarai teď byla duch, byla Minyinou zajatkyní, Minya si svoji výhodu uvědomila a chopila se jí. Lazlo miloval Sarai, jejíž duši držela v rukou Minya, takže... měla v rukou i Lazla. „Přikývni, jestli jsi mě pochopil,“ řekla mu.

Lazlo přikývl.

„Ne,“ řekla Sarai a ostře v tom zazněla její hrůza a zděšení. Měla pocit, že vyrvala Minye svůj hlas, ale došlo jí, že ji Minya musela *nechat* – že cokoli teď udělala, buď ji Minya *přiměla*, nebo *nechala* to udělat. *Dobří bohové*. Přísahala, že už nikdy nebude sloužit Minyiné zvrácené vůli, a teď se stala její otrokyní.

Takhle teď vypadala zahrada citadely: tiché květiny, řada švestkových stromů a pásy kovu, které Lazlo oloupal ze stěn, aby zastavil útok Minyíných duchů. Jejich zbraně zůstaly zachycené a pevně uvězněné v kovu a tucet duchů se vznášel vzadu. Ruby, Sparrow a Feral se pořád krčili u zábradlí terasy. Kovový obr Rasalas stál téměř bez hnutí, ale mohutný hrudník se mu nadouval a propadal a i jinak vypadal pokojně, avšak živě. Nad tím vším na nebi kroužil velký bílý orel, kterému říkali Přízrak.

A uprostřed zahrady na lůžku z kvítí ležela Saraiina modrá a růžová, skořicová a krvavá mrtvola, přes kterou se Sarai s Lazlem dívali na Minyu.

Byla ve svém nepřírozeném těle, pořád oblečeném do patnáct let starých cárů z jeslí, tak malinká. Měla kulatý a jemný, dětský obličej. V očích se jí blyštělo zlomyslné vítězství. Nic kromě těch žhnoucích očí neodporovalo zbytku jejího vzezření – té drobnosti, té umouněnosti –, a přece jimi dokázala vyzařovat moc a něco ještě horšího: zlovolnou horlivost, která byla sama sobě zákonem i závazkem.

„Minyo,“ oslovila ji Sarai úpěnlivě. Hlava se jí točila z toho všeho, co bylo nové – její smrti, Lazlovy moci –, i toho, co nebylo – té nenávisti a strachu, které ovládaly jejich životy a životy lidí dole. „Všechno se změnilo,“ pokračovala. „Copak to nechápeš? Jsme *volní*.“

Volní. To slovo zpívalo. *Létalo*. Představovala si ho, jak nabývá tvar jako jedna z jejích mūr a třepetavě se vznáší ve vzduchu.

„Volní?“ zopakovala Minya. Když to řekla ona, to slovo se netřepetalo. Nevznášelo.

„Ano,“ potvrdila Sarai, protože v tomhle byla odpověď na všechno. *Lazlo* byl odpověď na všechno. Jak zemřela a vrátila se zpátky, trvalo jí, než si uvědomila, co to všechno znamená, ale teď se toho vlákna naděje pevně chytla. Celý život byli uvězněni v téhle věznici vysoko ve vzduchu a nemohli utéct, odejít, ba ani zavřít dveře. Žili s jistotou, že dříve nebo později přijdou lidé a poteče krev. Do předchozího týdne si byli jistí, že to bude *jejich* krev. To změnilo Minyino vojsko. Teď měli místo umírání zabíjet. A co by potom bylo s jejich životy? Pořád by byli uvězněni, jenom by jim dělaly společnost mrtvoly a nenávist a strach, které by nebyly dědictvím po rodičích, byly by čerstvé a jejich vlastní.

Ale nemuselo to tak dopadnout. „*Lazlo* ovládá *mesarthium*,“ řekla Sarai. „To jsme celou dobu potřebovali. Může s citadelou pohnout.“ Podívala se na něj s nadějí, že je to pravda, a při tom pohledu se v ní rozhořely další ohně. „Teď můžeme odletět kamkoli,“ dodala.

Minya ji nesmlouvavě přelétla pohledem a pak ho obrátila k *Lazlovi*.

Nepoznal na ní, co si myslí. V jejích očích nebyla žádná otázka. Byly černé a bezvýrazné jako krovky brouka, ale *Lazlo* se chytil stejného vlákna naděje jako Sarai. „Je to pravda. Cítím to magnetické pole. Když vytáhnu ty kotvy, myslím...“ Zastavil se. Teď si nemohl dovolit žádné pochybnosti. „Vím, že můžeme odletět.“

Tohle byla veliká chvíle. Nebe zvalo do všech směrů. Sarai to cítila. Ruby, Sparrow a Feral to cítili taky a posouvali se blíž, i když se pořád drželi jeden druhého. Po všech těch letech bezmoci tady nahoře, po všem tom skrývání a strachu mohli prostě *odejít*.

„Dobře, třikrát sláva Spasiteli nás všech,“ odpověděla Minya a její hlas byl stejně bezvýrazný jako její oči. „Ale zatím si neplánujte trasu. Ještě jsem neskončila s *Pláčem*.“

Neskončila s Pláčem. Sarai vyschlo v puse. Tímhle mdlým hlasem, těmi obyčejnými slovy mohla mluvit o čemkoli, ale tak to nebylo. Mluvila o pomstě.

Mluvila o zabíjení.

Posledních několik dní se tak strašně hádaly. Sarai v hlavě řinčela všechna Minyina šeredná slova.

Dělá se mi z tebe zle. Jsi tak měkká.

Jsi ubohá. Nechala bys nás umřít.

Ty urážky by zvládla, dokonce i to obvinění ze zrady. Bolelo to, ale byla to ta žízeň po krvi, která v ní vyvolávala beznaděj.

Budu mít masakrů dost, až to všechno splatím.

Minyino přesvědčení bylo neochvějné. Lidé zabili její rodinu. Stála na chodbě a slyšela, jak křik utichá, dítě po dítěti, až zavládlo ticho. Zachránila, co mohla, a nestačilo to: jenom čtyři ze třiceti. A pak slyšela, jak pozabíjeli ty ostatní. Všechno, čím byla, všechno, co dělala, vycházelo z Masakru. Sarai by se vsadila, že na světě nikdy nebyl čistší hněv než ten Minyin. Když teď stály proti sobě, přála si mít něco, po čem nikdy předtím nezatoužila: dar svojí matky. Isagol, bohyně zoufalství, ovládala emoce. Kdyby to Sarai uměla, mohla by Minyu zbavit nenávisti. Jenomže to neuměla. K čemu byla dobrá kromě nočních můr?

„Minyo, prosím tě,“ řekla jí. „Bylo tady už tolik bolesti. Tohle je šance na nový začátek. Nejsme jako naši rodiče. Nemusíme být nestvůry.“ Svou prosbu vyslovila šeptem. „*Nedělej z nás nestvůry.*“

Minya nahnula hlavu. „*My a nestvůry? A ty se zastáváš otce, který tě chtěl zavraždit v kolébce. Veliký Bohovrah, zabiják nemluvnat. Jestli tohle znamená být hrdinou, Sarai...*“ Vycenila svoje drobné mléčné zuby a zavrčela: „*Radši budu nestvůra.*“

Sarai zavrtěla hlavou. „Já se ho nezastávám. Tady nejde o něj. Jde o nás a o to, kým se rozhodneme být.“

„Ty si vybírat nebudeš,“ odsekla Minya. „Jsi mrtvá. A já si vyberu nestvůru!“

Sarai v tom okamžiku opustila naděje. Ostatně nebyla od začátku moc silná. Zнала Minyu moc dobře. Když teď byla duch, Minya ji mohla přinutit k tomu, co po ní chtěla už dlouho: aby zabila svého

otce, Bohovraha, Eril-Fana. A co potom? Kam je Minyina pomsta zavede? Jak vlastně chtěla splatit Masakr? Kolik lidí by muselo zemřít, aby byla spokojená?

Sarai se obrátila k Lazlovi. „Poslouchej mě,“ řekla mu rychle, protože se bála, že Minya její hlas zastaví. „Nesmíš udělat, co ti řekne. Ty nevíš, jaká je.“ Nakonec to totiž záviselo *na něm*. Minya si mohla vybrat nestvůru, ale díky Lazlově moci nebyla o nic větší hrozbou než kdykoli předtím, uvězněná v citadele, neschopná se ke svým nepřátelům dostat. „Můžeš ji zastavit,“ zašeptala Sarai.

Lazlo ji slyšel, ale její slova pro něj byla jako symboly, které teprve musí rozšifrovat. Bylo toho na něj moc. Sarai *zemřela*. Držel její polámané tělo v náruči. Teď leželo hned vedle. Se vším, co kdy věděl o světě, by tohle byl konec. Ale ona zároveň byla tady, stála přímo před ním. Byla tam *i* tady, a i když věděl, že teď v náruči drží jen jejího ducha, nedokázal tomu tak úplně uvěřit. Byla tak skutečná. Přejel jí dlaní po zádech. Látka mu klouzala po prstech úplně jako hedvábí a její tělo, měkké, vláčné a teplé, se poddávalo jeho prstům. „Sarai,“ řekl jí. „Mám tě tady. Nenechám ji, aby tvoji duši propustila. Slibuju.“

„To mi neslibuj! Nesmíš jí pomáhat, Lazlo. Ani kvůli mně, kvůli ničemu. *Tohle* mi slib.“

Zamrkal. Její slova mu pronikala do mysli, ale nemohl se s nimi smířit. Sarai byla bohyně, kterou potkal ve svých snech a se kterou padal mezi souhvězdími. Přinesl jí měsíc, líbal její modré hrdlo a držel ji, když spala. Zachránila mu život. *Zachránila mu život* a on to pro ni udělat nedokázal. Bylo nemyslitelné, aby selhal znovu. „Co to říkáš?“ zeptal se chraptivě.

Sarai slyšela jeho zmučenost. Měl neobyčejný hlas. Tak drsný, tak zaplavený citem. Měl na ni dopad, jako kdyby byl hmatatelný, jako kdyby ji jemně hladila mozočnatá dlaň. Chtěla se jí poddat a nechat se navždycky jenom hladit. Ale místo toho ze sebe vymáčkla hořká slova. Hrůza z vlastního zániku v ní pořád živě pulsovala, ale mys-

lela to naprosto vážně, když říkala: „Radši se rozplynu v nicotě, než abych se stala tvou zhoubou a smrtí celého Pláče.“

Zhouba. Smrt. Ta slova byla úplně špatně. Lazlo zavrtěl hlavou, ale setrást je nedokázal. On Pláč *zachránil*. Nikdy by mu nemohl ublížit. Ale stejně tak nemohl přijít o Sarai. Opravdu ho teď čekala tahle volba? „Nemůžeš po mně chtít, abych tě nezachraňoval.“

V tu chvíli se Minya rozhodla promluvit. „Dopravdy, Sarai, co myslíš?“ Její tón vyjadřoval soucit s Lazlovou neutěšenou situací – jako kdyby ho do ní dostala Sarai, a ne ona. „Že by tě mohl nechat jenom tak rozplynou a mít tě na svědomí?“

„Nemluv o jeho svědomí,“ vykřikla Sarai, „když bys ho bez zaváhání rozervala vejpl!“

Minya lhostejně pokrčila rameny. „Dvě půlky pořád dohromady dávají celek.“

„Ne, to nedávají,“ namítla Sarai hořce. „Něco o tom vím.“ To Minya z ní udělala Múzu nočních můr, ale roky noření se do lidských snů ji proměnily. Nenávist bývala jejím brněním, ale ztratila ji a bez ní si vůči utrpení Pláče připadala bezbranná. Její svědomí se vejpl *rozervalo* a ta trhлина byla zraněním. Dvě poloviny netvořily jeden celek. Tvořily dvě krvavé roztržené poloviny: tu část, která byla věrná rodině potěru bohů, a tu, která si uvědomovala, že i lidé tu byli oběťmi.

„Chudinko,“ řekla Minya. „Copak za to můžu já, že máte všichni tak slabé svědomí?“

„To není *slabost*, dávat míru přednost před válkou.“

„Je slabost utíkat,“ zavrčela Minya. „A já utíkat nehodlám.“

„To není utíkáni. Je to svoboda odejít...“

„Svobodu nemáme!“ štěkla Minya a zarazila ji. „Jak můžeme být svobodní, když se neučiní zadost spravedlnosti?“ Rozhořela se v ní zuřivost. Byla tam pořád, pořád doutnala a stačilo málo, aby vzplála naplno. Pomyšlení, že by vrazi zůstali nepotrestáni, že by se Bohovrah mohl bezstarostně procházet sluncem zalitými ulicemi Pláče,

v jejích srdcích zapalovalo pekelné ohně a nedokázala pochopit – nehodlala *nikdy* pochopit –, proč je to nezapalovalo i v těch Saraii-ných. Co jí chybělo, že pro ni Masakr nic neznamenal? Plná zuřivosti jí řekla: „Ale v jedné věci máš pravdu. Všechno se změnilo. Teď už nemusíme čekat, až přijdou oni za námi.“ S vypočítavým pohledem na okřídleného Rasalase pokračovala: „Můžeme se vydat dolů do města, kdykoli budeme chtít.“

Dolů do města.

Minya. V Pláči.

Lazlo a Sarai stáli těsně u sebe. Jeho ruka ji hřála na bedrech a ona ucítila, jak s ním otrásl šok. S ní při pomýšlení na Minyu v Pláči otrásl také. Měla před očima, jak by to vypadalo: otrhaná holčička s očima jako broucí krovky a v závěsu armáda duchů. Poštvala by je na jejich přátele a příbuzné a každý život, který by zmařili, by znamenal o jednoho vojáka víc pro její armádu. Kdo by se takové síle ubránil? Tizerkane byli silní, ale bylo jich málo. A duchy nešlo zabít ani zranit.

„Ne,“ vypravila ze sebe Sarai. „Lazlo tě tam nevezme.“

„Vezme, jestli tě miluje.“

To slovo, které před pár okamžiky chutnalo Sarai na rtech tak sladce, bylo od Minyi obscénní. „Nebo ne?“ zeptala se a upřela své temné oči na Lazla.

Jak jí mohl odpovědět? Obě ty možnosti byly nemyslitelné. Když zavrtěl hlavou, nemyslel to jako odpověď. Byl vyvedený z míry a točila se mu hlava. Zavrtěl s ní, aby si ji pročistil, jenomže Minya to brala jako odpověď a zlověstně přimhouřila oči.

Nevěděla, odkud se tu tenhle cizinec vzal, netušila, jak mohl být potěrem bohů stejně jako oni, ale jednou věcí si byla jistá. Vyhrála. On měl Skathisův dar, a stejně ho porazila. Copak to nepochopili? Měla je v hrsti, a přesto tady stáli a dohadovali se, jako kdyby to měla být diskuze.

Nebyla to žádná diskuze.

Kdykoli Minya vyhrála v šachu – a Minya vyhrála *pokaždé* –, převrátila šachovnici a vyhodila figurky do vzduchu, takže její soupeř musel lézt po kolenou a sbírat je. Bylo pro ni důležité, aby poražení pochopili, kým jsou; někdy je musela popostrčit. Ale jak?

Nic jednoduššího. Ten cizinec držel Sarai, jako by byla jeho. Je-
nomže jeho nebyla. Nemohl ji držet, pokud se Minya rozhodla mu
ji vzít.

A to udělala.

Vytrhla mu ji. Ne, nemusela napnout jediný sval. Jednoduše přinutila Saraiinu podstatu, aby ji poslechla. Mohla to udělat tak, aby to vypadalo, že se hýbe z vlastní vůle, ale kde by v tom bylo to ponaučení? Místo toho ji chytila za zápěstí, za vlasy, za její *bytí*. A škubla.

BOJ S NEMOŽNÝM

LAZLO MĚL POCIT, jako by se držel rozumu jenom konečky prstů a roztočený svět ho mohl kdykoli setřást a odmrstit, stejně jako ho odmrstil výbuch večer předtím. To byl určitě jeden z důvodů: praštil se do hlavy o dlažbu. Rozbolela ho. Závrať přišla a zase odešla, ale v uších mu pořád zvonilo. Večer mu z nich tekla krev. Teď ji měl zaschlou na krku spolu s prachem z exploze, ale to byl jenom zlo-mek krve, která ho pokrývala. Ruce a hrudník měl tmavé od Saraii-ny krve a její opravdovost – co je opravdovější než krev? – v něm vy-volávala válku mezi žalem a nevěřícností.

Jak v tom všem, co se stalo, mohl najít nějaký smysl? V tom nej-krásnějším snu svého života sdílel svoje srdce se Sarai, líbal ji, létal s ní, překročili spolu hranici nevinnosti a vešli do něčeho vřelého, sladké-ho a dokonalého, jen aby mu byla vyrvána v náhlém probuzení...

... kdy u svého okna uviděl stát alchymistu Thyona Nera, jehož chladná obvinění ho dovedla k neuvěřitelnému objevu, kým a čím je: žádným sirotkem ze Zosmy, ale napůl lidským synem boha po-žehnaným mocí, která bývala prokletím Pláče, právě včas na to, aby město zachránil.

Ale ne Sarai.

Zachránil všechny kromě ní. Stále se nedokázal naplno nadech-nout. Už napořád ho bude pronásledovat obraz jejího těla prohnu-

tého naznak přes bránu, na kterou dopadlo, s krví skapávající z konečků dlouhých vlasů.

Jenomže řetězec divů a hrůz neskončil její smrtí. Tohle nebyl svět, jaký Lazlo mimo svou knihu pohádek znal. Bylo to místo, kde můry byly kouzelné a bohové skuteční a kde andělé spálili demony na hranici veliké jako měsíc. Tady smrt neznamenal konec. Saraiina duše byla ke světu bezpečně upoutaná – jaký *zázrak* –, jenomže s jejím osudem jako s hračkou na provázku houpala umouněná holčička, která je oba strhávala zpátky do hrůzy.

A teď mu ji Mínya vytrhla a Lazlovu zoufalství se probořilo dno, takže se ukázalo být propastí neznámé hloubky. Snažil se ji udržet, ale čím víc ji tiskl, tím víc se rozplývala. Bylo to jako snažit se polapit odraz měsíce na vodě.

Bylo tu slovo z jednoho mýtu: *sathaz*. Znamenalo touhu vlastnit to, co nikdy nemohlo být vaše. Marnou, beznadějnou tužbu, asi jako když pouliční sirotek sní o tom, že bude králem. Pocházelo z příběhu o muži, který se zamiloval do měsíce. Lazlo tu legendu zbožňoval, ale teď ji začal nenávidět. Byla o smíření se s nemožným a on toho nebyl schopen. Jak se mu Sarai rozpouštěla v náruči, došlo mu to: mohl s tím jedině bojovat.

Bojovat s nemožným. Bojovat s nestvůrným dítětem stojícím před ním. Nic menšího než *válka*.

Jenomže... *jak mohl bojovat, když ona měla v moci Saraiinu duši?*

Pevně stiskl čelisti, aby nevypustil z úst nějaká neuvážená slova. Dech mu syčel mezi zaťatými zuby. Zatínal i pěsti, ale v jeho těle bylo moc zuřivosti, aby ji udržel, a pořád si plně neuvědomoval, že už není jen obyčejný člověk. Hranice jeho bytosti se posunuly. Byl z masa a krve, byl z kostí a ducha, ale teď byl také z *kovu*.

Rasalas *zařval*. To stvoření, které bývalo Skathisovo a odporné, teď bylo Lazlovo a majestátní. Zčásti spektrál, zčásti ravid, elegantní a silný, s parohy z blyštivého kovu a tak dokonale zpodobněný, že jeho mesarthiová srst byla na omak jako plyš. Nebylo Lazlovým

úmyslem, aby teď zařval, jenomže zvíře se stalo jeho součástí, a když stiskl čelisti, ty Rasalasovy se rozevřely místo nich. Ten *zvuk*... Když zvíře zařvalo dole ve městě, byl to zvuk čistého utrpení. Tohle byla *zuřivost* a rezonovala celou citadelou.

Minya ucítila, jak s ní zatřásla, a ani nemrkla. Věděla, na čí zuřivosti tu záleží, a Lazlo to věděl taky. „Nerozumím zvířecí řeči,“ řekla, když řvaní umlklo, „ale doufám, že to nebylo *ne*.“ Mluvila klidným hlasem, skoro znuděným. „Určitě si pamatuješ pravidlo. Bylo ostatně jenom jedno.“

Uděláš všechno, co ti řeknu, jinak propustím její duši.

„Pamatuju,“ odpověděl Lazlo.

Sarai teď byla vedle Minyi, tuhá jako prkno. Visela ve vzduchu, jako kdyby byla pověšená na háku. V jejích očích se jasně zračila hrůza a bezmoc a Lazlo si byl jistý, že ta chvíle právě nastala – ta nemožná volba mezi dívkou, kterou miloval, a celým městem. Zahučelo mu v uších. Smířlivě zvedl ruce. „Neubližuj jí.“

„*Nenuť* mě jí ublížit,“ vyprskla Minya.

Zpoza Lazla se ozval zvuk. Bylo to napůl zalapání po dechu, napůl vzlyk, a i když to bylo tichoučké, nahlodalo to atmosféru výhrůžky. Minya vrhla pohled na zbylé tři. Ruby, Sparrow a Feral ještě pořád nevyšli z šoku. Nahnutí citadely, Saraiin pád a tenhle cizinec, který ji přinesl zpátky mrtvou. Byl to jeden šok za druhým – a teď tohle.

„Co to děláš?“ zeptala se Sparrow nevěřicně. Zírala na Minyu utrápenýma očima. „Nemůžeš přece... Sarai *využívat*.“

„Očividně *můžu*,“ namítla Minya a na důkaz přiměla Sarai přikývnout.

Bylo to groteskní, jak trhla hlavou a přitom její oči prosily o slitování. To byla jediná slabina Minyina daru: nedokázala skrýt hrůzu v očích svých otroků. Nebo jí to tak možná jednoduše vyhovovalo.

Ze Sparrowina hrdla se vydralo další zavzlykání. „Nech toho!“ vykřikla. Vyrázila k nim a chtěla Sarai Minye vytrhnout – ne že by *mohla* –, ale zarazila se před mrtvolou, která jí ležela v cestě. Mohla

ji obejít nebo překročit, ale zastavila se a zůstala zírat. Předtím ji viděla jenom z druhé strany terasy, když ji sem Lazlo položil. Zblízka jí krutá realita vyrazila dech. Ruby s Feralem přišli za ní a zůstali zírat s ní. Ruby přidušeně zasténala.

Sarai byla probodnutá. Ránu měla přímo uprostřed hrudníku. Byla to ošklivá zející díra. Visela hlavou dolů, takže jí krev stekla po krku a do vlasů, které jí nasákly. Na spáncích a temeni je měla pořád skořicové, ale dlouhé vlnité kadeře měla temně rudé a slepené do chuchvalců.

Všichni tři přelétali pohledem ze Sarai na Sarai a zase zpátky – od těla k duchovi a od ducha k tělu – a pokoušeli se s tím nějak smířit. Duch na sobě měl stejnou růžovou spodničku jako tělo, jenom bez skvrn od krve, a nebyl nijak zraněný. Oči měl otevřené; tělo je mělo zavřené. Lazlo je zavřel polibkem, když sem tělo položil, nešlo ovšem říct, že by vypadalo poklidně. Ani jedna Sarai tak nevypadala. Jedna bez života, druhá zamrzlá ve vzduchu, pěšec v ošidné hře.

„Je mrtvá, Minyo,“ řekla Sparrow a po obou tvářích jí stékaly slzy. „Sarai *umřela*.“

Minya s úšklebkem odpověděla: „Jsem si toho vědomá, díky.“

„Opravdu jsi?“ zeptal se jí Feral. „Protože jsi tohle nazvala hrou.“ Jeho vlastní hlas mu teď zněl tence v porovnání s tímhle cizincem. Nevědomky nasadil hlubší ve snaze vyrovnat se Lazlovu mužnému tónu. „Podívej se na ni, Minyo,“ řekl a ukázal na tělo. „Tohle není hra. To je smrt.“

Minya se opravdu podívala, ale jestli Feral doufal v nějakou reakci, zklamala ho. „Myslíš, že nevím, co je to smrt?“ zeptala se ho s pobaveným škubnutím rtů.

Věděla to. Když jí bylo šest, všichni kolem ní byli chladnokrevně zavražděni, až na čtyři nemluvňata, která zachránila právě včas. Smrt z ní udělala to, čím teď byla: nepirozené dítě, které vůbec nerostlo, nikdy nezapomínalo a nikdy neodpouštělo.

„Minyo,“ ozvala se Ruby. „Nech ji jít.“

Lazlo nemohl tušit, jak výjimečné je, že se jí tihle tři postavili. Dělávala to jediné Sarai, a ta teď samozřejmě nemohla, a tak udělali, co by jinak udělala ona, a propůjčili své hlasy jejímu umlčenému. Mluvili rychle mezi přerývanými nádechy a tváře měli prokrvené do fialova. Bylo to strašidelné a zároveň osvobozující, jako když otevřete dveře někam, kam jste se dosud nikdy neodvážili. Lazlo čekal, vděčný za jejich zásah, a modlil se, aby je Minya vyslyšela.

„Chceš, abych ji *nechala jít*?“ zeptala se s nebezpečným zábleskem v očích.

„Ne...“ vyhrkl Lazlo, který prohlédl její úmysl propustit Saraiinu duši do nicoty. Bylo to jako v pohádce, když se špatně vyslovené přání obrátí proti tomu, kdo ho vyřkl.

„Víš, jak to myslím,“ řekla netrpělivě Ruby. „Jsme rodina. Neděláme si jeden z druhého *otroky*.“

„Ty to neděleáš, protože *nemůžeš*,“ odsekla Minya.

„Nedělala bych to, ani kdybych mohla,“ prohlásila Ruby – dlužno říct, že trochu nepřesvědčivě.

„Nepoužíváme magii na sebe navzájem,“ řekl Feral. „To je tvoje pravidlo.“

Minya je všechny přiměla tohle slíbit, když byli ještě děti. Položili si dlaně na srdce a přísahali. A svoje přísahy dodrželi – i přes občasné dešťový mrak nebo spálenou postel.

Minya si je prohlížela, jak stáli shromáždění kolem cizince. Vypadalo to, jako by se všichni spolčili proti ní. Odpovídala pomalu, jako kdyby vysvětlovala hlupákům něco naprosto jasného. „Kdybych na ni nepoužila svoji magii, rozplynula by se.“

„Tak ji používej *pro* ni, ne *proti* ní,“ prosila ji Sparrow. „Můžeš držet její duši, ale nechat jí svobodnou vůli, jako to děláš s Ellen a Ellen.“

Ellen a Ellen byly dva duchové žen, které je vychovaly, a Sparrowi na nevinná věta měla jednu potíž. Obě ženy, jak si teď všichni povšimli, v tuhle chvíli žádnou „svobodnou vůli“ neprojevovaly. Kdy-

by ji měly, nezůstaly by stranou, příkrčené za kovovou bariérou, kterou Lazlo vztyčil na obranu před Minyinyým útokem. Byly by tady s nimi, pletly by se do jejich záležitostí, štěbetaly by a komandovaly, jak bylo jejich zvykem.

Jenomže to teď nedělaly, a když to všem došlo, zasáhla je další vlna šoku. „Minyo,“ řekl Feral zděšeně. „Řekni mi, že jsi nezotročila Ellen a Ellen.“

Bylo to nemyslitelné. Ty dvě nebyly jako ostatní duchové v Minyiny ně nešťastné mrtvé armádě. Nepohrdaly potěrem bohů. Milovaly je, byly milovány a zemřely, když se je pokoušely zachránit před Bohovrahem. Byly to první duše, které Minya zachytila v ten strašlivý den, kdy zůstala sama na čtyři nemluvnata v zakrváceném vězení. Bez nich by to nemohla zvládnout. Bylo to tak, jak říkala Sparrow, anebo to tak bývalo aspoň dosud: svou magii používala *pro* ně, ne proti nim. Ano, držela jejich duše v poutech stejně jako u všech ostatních duchů, ale to jenom proto, aby se nerozplynuly v nicotě. Ponechávala jim jejich svobodnou vůli. Aspoň to všichni předpokládali.

Minyina tvář se stáhla a probleskl v ní provinilý výraz, který ovšem okamžitě zase zmizel. „Potřebovala jsem je. Bránila jsem citadelu,“ řekla a vrhla nenávistný pohled na Lazla. „Potom co *on* uvěznil moje vojsko uvnitř.“

„No, ale teď už ji nebráníš,“ ozval se Feral. „Tak je pust.“

„Dobře,“ odpověděla Minya.

Uvolnění duchové obou žen se vynořili zpoza bariéry. Oči Velké Ellen byly neúprosné. Někdy proměňovala celou svoji hlavu v hlavu jestřába, když z dětí chtěla dostat pravdu. Tomu pronikavému pohledu nikdy nedokázaly vzdorovat. Teď si nechala svou vlastní hlavu, ale její pohled se do nich zabodával úplně stejně.

„Moje zlatíčka, moje zmije,“ řekla, když přicházela k nim. Zdálo se, že se vznáší, jak se její nohy nedotýkaly podlahy. „Tohle hašteření musíme skončit, že ano?“ Minye hlasem stejně plným lásky jako odsouzení řekla: „Já vím, že jsi rozčilená, ale Sarai není tvůj nepřítel.“

„Zradila nás.“

Velká Ellen zamlaskala. „Nic takového neudělala. Neudělala to, co jsi po ní chtěla ty. To není zrada, drahoušku. To je nesouhlas.“

Malá Ellen, mladší a drobnější než její mohutná společnice, dodala trochu žertovně: „Ty nikdy neuděláš, co po tobě chci já. Je to zrada pokaždé, když utečeš před koupelí?“

„To je něco jiného,“ zamumlala Minya.

Lazlovi, který se na to díval s příšerným pocitem, jako by jeho srdce byla ve svéráku, připadal tón rozhovoru bizarní. Byl tak obyčejný, v tak naprostém nesouladu se skutečností, že Minya držela Saraiinu duši jako rukojmí. Jako by spílaly děcku za to, že moc mačká v náruči kotě.

„Měli bychom rozhodnout, co dál,“ prohlásil Feral svým novým, hlubším hlasem. „Společně.“

Sparrow prosebným hlasem dodala: „Minyo, tady jde o nás.“

Nás, slyšela Minya. To slovo bylo malinké, a přece obrovské, a bylo její. Bez ní by tu nebylo žádné „my“, jenom hromádky kostí v kolébkách. A přesto se všichni semkli kolem toho muže, kterého nikdy neviděli, a dívali se na ni, jako by tu *ona* byla cizí.

Ne. Dívali se na ni, jako kdyby byla nepřítel. Byl to pohled, který Minya dobře znala. Po patnáct let se na ni přesně takhle dívaly oči každé duše, kterou zachytila. Po těle jí přeběhlo zamrazení... *něčeho*. Bylo to prudké jako radost, ale radost to nebyla. Rozlilo se jí to do žil jako roztavené mesarthium a měla pocit, že je neporazitelná.

Byla to nenávist.

Byl to reflex. Jako vytáhnutí nože, jakmile se pohne ruka vašeho protivníka. Pulsovala jí tělem jako krev, jako duch. Mravenčila jí v rukou. Slunce jako by se rozjasnilo a všechno vypadalo jednodušší. Tohle Minya znala: mít nepřítel, *být* nepřitelem. Nenávidět ty, kdo nenávidí ji. Nenávidět je líp. Nenávidět je *hůř*. Být tou nestvůrou, které se nejvíc bojí. A kdykoli to jde a jakkoli to jde jim *způsobovat bolest*.

Ten pocit ji zaplavil tak rychle. Kdyby měla tesáky, byly by plné jedu a připravené kousnout.

Ale... kousnout *koho*?

Nenávidět koho?

Tohle byla její rodina. Všechno, co dělala za posledních patnáct let, dělala pro ně. *Tady jde o nás*, řekla Sparrow. *My my my*. Jenomže oni byli naproti ní, zírali na ni a ona nepatřila do jejich *my*. Byla mimo, sama, odloučená. Najednou v sobě ucítila prázdnotu. Copak ji zradí všichni, stejně jako to udělala Sarai, a... co by potom dělala?

„Nemusíme se v tomhle okamžiku rozhodovat o celém průběhu našich životů,“ prohlásila Velká Ellen. Upřeně se zadívala na Minyu. Její oči teď nebyly jestrábí, ale jemné, sametově hnědé a plné oddaného soucitu.

V Minye se něco zauzleného stahovalo víc a víc, jak na ni ostatní dál zírali. Říkat jí, co má dělat, ji jenom zahánělo do kouta, kde by jako uvězněné stvoření bojovala do hořkého konce. Lazlo ji hned na začátku dopálil tím, jak se vynořil odnikud jako nemožné zjevení – jeden z Mesarthim, sedící na Rasalasovi! –, a poručil jí, aby zachytila Saraiinu duši. Jako kdyby to sama od sebe neudělala! Taková drzost. Sžírala ji jako kyselina. Dokonce ji přimáčkkl k zemi Rasalasovým kopytem. Hrudník ji v tom místě bolel a byla si jistá, že se jí dělá podlitina, ale proti její zášti to bylo jako nic. Když ji silou donutil udělat něco, co už stejně dělala, bylo to, jako by nad ní vyhrál a ona byla poražená.

Co kdyby ji místo toho požádal? *Prosím, byla bys tak hodná a zachytila Saraiinu duši?* Anebo ještě líp, kdyby jednoduše věřil, že to *udělá*. Ne, nebylo by to zdvořilé seznamování s posezením u čaje, ale visela by teď Sarai nehybně ve vzduchu? Nejspíš ne.

A od Lazla se sice nedalo čekat, že by ji znal, od ostatních ovšem ano. A stejně z nich všech jenom Velká Ellen pochopila, co dělat. „Krok za krokem a začneme od začátku,“ řekla. „Tak nám to řekni, drahoušku. Co je první krok?“

Místo poroučení se chůva zeptala. Podřídila se jí, nechala ji rozhodnout, a uzel v Minyčině nitru se maličko povolil. Byl to samozřejmě strach, ale Minya to netušila. Věřila, že je to vztek, vždycky jedině vztek, ale to bylo jenom maskování, protože strach byl slabost a ona přísahala, že už nikdy slabá nebude.

Mohla odpovědět, že nejdříve zabijí Eril-Fana. To od ní čekali. Viděla to v jejich obezřetnosti. Ale viděla v nich ještě něco dalšího: zárodek vzdoru. Vyzkoušeli si své hlasy pozvednout proti ní a tu chuť měli pořád na jazyku. Bylo by hloupé na ně teď tlačit a Minya hloupá nebyla. V životě, stejně jako v šachu, na přímočaré útoky reaguje nejprudší obrana. Lepší je postupovat nepřímou, ukolíbat protivníka tak, aby polevil v ostražitosti. A tak Minya udělala krok zpátky a s velkým vypětím se uklidnila.

„Nejdřív,“ řekla, „bychom se měli postarat o Sarai.“

A s těmi slovy ji pustila – její hmotné bytí, ne duši. Žádné triky. Už jim předvedla, jak se věci mají.

Sarai uvolněná z jejího sevření spadla na zem. Bylo to tak prudké, až se sesunula na kolena. Po celou tu nekonečnou dobu, kdy byla svázaná a paralyzovaná, s tím sevřením bojovala a hledala nějakou slabinu. Jenomže žádná neexistovala. Minya ji držela svou absolutní mocí a teď, když byla najednou volná, se začala nekontrolovatelně trást.

Lazlo se rozběhl za ní, objal ji a mumlal svým skřípavým hlasem: „Jsi v pořádku. Jsi u mě. Zachráníme tě, Sarai. Najdeme nějaký způsob. *Zachráníme tě.*“

Sarai neodpovídala. Vyčerpaně se o něj opřela a nemohla myslet na nic jiného než *jak?*

Ostatní – až na Minyu – se shlukli kolem a hladili ji po rukou a po vlasech, ptali se, jestli je v pořádku, a plaše se dívali na Lazla, který byl koneckonců prvním živým cizincem, který se mezi nimi ocitl.

Byla to Sparrow, kdo svůj zachmuřený obličej obrátil k Minye, a nejspíš se zeptala: „Co jsi myslela tím, že se ,o ni postaráme‘?“

„No,“ odpověděla Minya a zamračila se, jako kdyby to bylo politováníhodné téma. „Jak jsi mi před chvílí velmi laskavě připomněla, Sarai je *mrtvá*.“ Zatřepetala prsty směrem k ní. „Tohle tady nemůžeme nechat jen tak ležet, ne? Budeme to muset spálit.“

PÁLENÍ A BOLEST

SPÁLIT.

Nemělo ho to nijak šokovat, ale přesto se to stalo. Hlína v zahradě byla na pohrbívání příliš mělká a Minya samozřejmě měla pravdu: nemohli tam prostě jen tak nechat ležet tělo. Ale nikdo z nich nebyl připravený na to, co se muselo stát. Bylo to všechno moc čerstvé, to tělo moc skutečné a moc... *Sarai.*

„Ne,“ ohradil se Lazlo, celý bledý. Pořád se nemohl srovnat s tím, že tu byla dvakrát. „Máme... máme tu její tělo a její duši. Nemůžeme je prostě... spojit zase dohromady?“

Minya povytáhla obočí. „Spojit zase dohromady?“ opakovala po něm posměšným tónem. „Jak? Asi jako se vajíčko nalije zpátky do skořápky?“

Velká Ellen jí konejšivě položila ruku na rameno a se svou největší laskavostí řekla Lazlovi: „Obávám se, že takhle to nefunguje.“

Sarai věděla, že její tělo nejde spravit. Měla probodená srdce a zlomenou páteř, ale stejně toužila po tom samém zázraku. „Nebyl mezi potěrem bohů někdo, kdo uměl léčit?“ zeptala se s myšlenkou na všechny ty ostatní děti s magickými dary, které se v citadele narodily a během let mizely pryč.

„Byli tady takoví,“ odpověděla jí chůva. „Ale nijak by nám nepomohli. Smrt se vyléčit nedá.“

„Tak někdo, kdo by uměl oživit mrtvé,“ zkoušela to dál. „Byl tu někdo takový?“

„I kdyby byl, teď nám nepomůže, ať se poděl kamkoli. Tvoje tělo se zachránit nedá, holčičko. Moc mě to mrzí, ale Minya má pravdu.“

„Ale *spálit* ho,“ řekla Ruby v lehké panice, protože to byla ona, kdo bude muset oheň zapálit. „To je tak... permanentní.“

„Smrt je permanentní,“ prohlásila Malá Ellen, „zatímco tělo vůbec ne.“ Malá Ellen nebyla takovou přírodní silou jako Velká, ale byla se svými uklidňujícíma rukama a sladkým hlasem pořád nablížku. Když byli malí, zpívala jim ukolébavky z Pláče. Teď dodala: „Nejlepší bude to udělat hned. Čekáním nic nezlepšíme.“

Ellen a Ellen o tom něco věděly. Kdysi se musely vypořádat se svými vlastními zavražděnými těly a spálit je na hranici spolu s bohy a všemi dětmi, které toho temného dne zemřely.

Sparrow si klekla vedle těla. Udělala to nenadále, jako kdyby jí kolena vypověděla službu. Měla nutkání položit na něj ruce. Její dar jí umožňoval přimět živé věci růst. Byla Orchidejová čarodějka, ne léčitelka, ale uměla vycítit i ten nejslabší puls života v rostlinách a vytáhla květy i ze seschlých stonků, které by kdokoli jiný považoval za mrtvé. Kdyby v Sarai zbýval ještě nějaký život, měla za to, že by to aspoň *poznala*. Váhavě se natáhla a ruce se jí třáslly, když se dotkly zkrvavené modré kůže. Zavřela oči a poslouchala, nebo spíš dělala něco podobného poslouchání. Nebyl to žádný běžný smysl, ale něco podobného tomu, jak Minya cítila procházení duší vzduchem.

Jenomže Minya zaznamenala třepetání Saraiina ducha a zachytila ho. Sparrow cítila jenom strašidelnou prázdnou *nicotu*.

Stáhla ruce zpátky. Klepaly se jí. Nikdy předtím se mrtvého těla nedotkla a doufala, že už to ani nikdy neudělá. Bylo tak netečné, tak... *prázdné*. Oplakávala všechno, co už nikdy neudělá, co už neucítí, a její slzy stékaly po slaných cestičkách, které jí na tvářích od včerejšího večera zanechalo tolik předešlých.

Ostatní při pohledu na ni pochopili, že tohle je definitivní. Lazlo ucítil pálení za očima a bolest v srdcích a stejně tak Sarai, i když věděla, že její srdce ani oči nejsou skutečné, a tím pádem ani to pálení a bolest.

Ruby se rozvzlykala a otočila se k Feralovi, aby mu mohla zabořit obličej do prsou. Položil jí velkou dlaň na temeno, zapletl jí prsty do divokých tmavých vlasů a sklonil se, aby si schoval obličej, zatímco se mu mlčky třásla ramena.

Ellen a Ellen plakaly taky. Jenom Minya měla suché oči.

Lazlo jako jediný zachytil ten okamžik, kdy shlédla na tělo obsypané květinami a na chvilku vypadala jako opravdové dítě. Oči v tu chvíli neměla jako krovky a nezářily vítězstvím. Byly... ztracené, jako kdyby sotva věděla, na co se vlastně dívá. Pak ucítila jeho pohled a všechno tohle bylo pryč. Oči prudce upřela do těch jeho a nebylo v nich nic než výzva.

„Ukliděte to tady,“ řekla ostatním a mávla rukou nad mrtvolou, jako kdyby to byl jenom nepořádek, který je potřeba sklidit. „Rozlučte se. Udělejte, co potřebujete. Až skončíte, promluvíme si o Pláči.“ Otočila se k nim zády. Očividně chtěla odejít bez dalšího slůvka, ale v cestě jí stála arkáda, jejíž oblouky předtím Lazlo uzavřel, aby zastavil její armádu. „Ty,“ poručila mu, aniž by se ohlédla. „Otevři ty dveře.“

Lazlo poslechl. Stejně, jako předtím rozpustil kov, aby je zavřel, teď ho zase vrátil zpátky. Poprvé s ním manipuloval v klidu, protože předtím se všechno odehrávalo v mlze zoufalství, a podivil se nad tím, jak snadno mu to jde. Mesarthium reagovalo na sebemenší pobídku a jím prolétl záchvěv vzrušení.

Mám moc, pomyslel si ohromeně.

Když byly oblouky na svých místech, uviděl za nimi čekající vojsko duchů a obával se, jestli Minya nezaútočí znovu, ale neudělala to. Prostě odešla.

Ve svých srdcích tomu temnému dítěti vyhlásil válku, jenomže nebyl žádný bojovník a jeho srdce neměla vlohy pro nenávist. Jak

ji sledoval odcházet, tak malou a úplně samotnou, drtivě na něj dopadlo jasné uvědomění. Možná je surová a možná ji nejde spasit, nejde ji napravit. Jenomže pokud chtějí zachránit Sarai a Pláč... budou muset nejdřív zachránit ji.

VŠICHNI KŘÍČELI „NESTVŮRO“

MINYA SE PROTLAČILA SHLUKEM SVÝCH DUCHŮ. Mohla je posunout a odklidit je z cesty, ale v tuhle chvíli jí strkání vyhovovalo. „Zpátky na pozice,“ poručila jim ostře a všichni v celé citadele se vrátili na svoje původní místa.

Nemusela na ně mluvit nahlas. Neposlouchali ostatně její slova. Jejich vůli rozdrtila ta její. Hýbala s nimi jako s figurkami ve hře. Ale dělalo jí dobře rozkazovat a mít jejich poslušnost. Hlavou jí prolétla myšlenka, jak jednoduché by to bylo, kdyby všichni byli mrtví a pod její nadvládou.

Z galerie to bylo jenom pár odboček a krátká chodba ke dveřím, kam mířila. Nebyly to tak docela dveře, aspoň teď už ne, protože zamrzly nedovřené v okamžiku Skathisovy smrti. Byly vysoké – dvakrát vyšší než dospělý muž –, a i když dřív musely být i široké, zbyla z nich jenom škvíra. Sotva se jimi dokázala protáhnout. Musela pomalu kroutit hlavou ze strany na stranu. Pomyslela si, že bez uší by to bylo jednodušší. Všechno by bylo jednodušší. Nemusela by potom poslouchat upachtěnou, slabošskou spravedlnost ostatních, jejich doprošování se milosrdenství, jejich nesouhlas.

Jakmile dostala dovnitř hlavu, strčila do škvíry rameno. Zbytek by tam měl vklouznout snadno, ale od rozčileného funění měla moc nafouknutý hrudník. Musela silou vydechnout a procpat se dovnitř.

Zabolelo to – hlavně tam, kde ji předtím Rasalas přimáčkl kopytem –, ale oproti její ustavičné kypící zlobě to bylo jako nic.

Za dveřmi byl předpokoj a potom se stěny otvíraly do prostoru, který se stal její svatyní: srdce citadely, jak mu v dětství začali říkat.

Jakmile vešla, vypustila z hrdla výkřik, který v sobě do té doby dusila. Utrhl se z jejího nitra, sežehl jí hrdlo a naplnil jí hlavu dunivou ozvěnou. Bylo to jako vykřičet ze sebe apokalypsu, jenomže zvuk, který jí sešel ze rtů, zanikl v té podivné obrovské místnosti a vůbec se nevyrovnal tomu, co slyšela ve své hlavě. Srdce citadely zvuky požíralo, a když Minya křičela tady, zdálo se, že požírá i její zuřivost, ačkoli nikdy nedokázala křičet dost dlouho na to, aby ji ze sebe dostala všechnu. Hlas jí vypověděl službu dřív, než jí došla zuřivost. Mohla by si vykřičet díru do hrdla, rozsypat se jako hedvábí prožrané od molů, a stejně by ze zbylých cárů, z rozcupované hromádky zbytků, vycházel tenhle nekonečný křik.

Nakonec se rozkašlala a přestala. Hrdlo měla jako syrové maso. Apokalypsa v jejím nitru pořád probublávala, ale tak to bylo vždycy. Vždycy a pořád.

Svezla se na úzký ochoz, který po obvodu obepínal celou místnost. Byl to tajuplný prostor: kulatý, jako vnitřek míče, ale obrovský – asi sto stop v průměru – a celý z hladkého mesarthia. Ochoz vedl kolem dokola a pod ním i nad ním padesát stop prázdnoty. I když ne úplné prázdnoty. Přesně uprostřed, zavěšená ve vzduchu stejně jako celá citadela, byla menší koule. Pevně zakotvená na místě, hladká, asi dvacet stop v průměru.

A pak tu byly vosy: dvě obrovské, strašidelné a nádherné vosy z mesarthia usazené na klenutých stěnách nad ochozem.

Dole byla jenom obrovská mísa vzduchu. Minya nebyla zvyklá na takovou prázdnotu. Celé roky tu držela svoje vojsko a duši za duši ho zvětšovala. Teď všichni duchové stáli na stráži na chodbách, v zahradě a na dlaních obrovského serafo, odkud by zahlédli jakýkoli náznak hrozby přicházející z Pláče.

S Minyou tu teď byl jen jediný duch: Ari-Eil, ten poslední před Sarai. Byl to mladý bratranec Bohovraha, který zemřel teprve nedávno. Minya si ho vodila s sebou jako osobního strážce. Podívala se mu do očí. Byly tvrdé jako vzdychky. Nenáviděl ji. Nenáviděli ji všichni duchové, ale ta jeho nenávist byla nejčerstvější a nejlíp posloužila k nabroušení její vlastní. Stačilo se na něj podívat a ucítila ji v sobě. Byla to obranná reakce na pohled člověka. *Nenávidět ty, kdo nenávidí tebe.*

Bylo to snadné. *Přirozené.* Nepřirozené by bylo k nim nenávist *ne cítit.*

„Co je?“ obořila se na něj, protože jí připadalo, že v jeho očích uviděla záblesk uspokojení. „*Neporazili* mě, jestli si to myslíš.“ Hlas měla ochraptělý od všeho toho křiku. „Jenom jsem jim dala přestávku. Aby mohli spálit to tělo.“

Dovolila mu promluvit, aby ji mohl urážet a ona ho mohla potrestat, ale on jenom nezúčastněně podotkl: „Jsi laskavost sama.“

Minye škusblo ve tváři a otočila ducha čelem ke dveřím. Nechtěla, aby se na ni díval. „Nemysli si, že tvému městu nic nehrozí,“ zašepkala, a i když mu dala možnost odpovědět, odmítl ji využít.

Minya se posadila a nohy spuštěné z ochozu nechala volně houpat v prostoru. Třásla se. Ubíhaly dlouhé minuty, než se konečně uklidnila až do nehybnosti a pak ještě do něčeho jiného.

Přestala vnímat.

Ostatní si to neuvědomovali: Minya téměř nikdy nespala. *Mohla* spát a dělala to, když nebylo zbylí – když si sama začínala připadat jako duch. Jenomže spánek byl hlubší stav nevědomí, než jí bylo pohodlné. Nemohla pak ovládat svoje duchy, jediné jim dát pokyny, které dodržovali, dokud je nezměnila. Měla ovšem ještě jednu možnost: tenhle stav mělčího vědomí, jako když se řeka vytékající z úzkého kaňonu rozlije do šířky a tok se zpomalí. Tak mohla odpočívat a nechat se unášet, aniž by se musela poddat hlubší temnotě mysli.

Minya nikdy neslyšela o leviatanech. Lazlo by jí mohl vyprávět, jak na západě, kde mělo moře barvu očí novorozených dětí, lidé chy-

tají mořské obludy, dokud jsou ještě mladé, a přivazují je k obrovským pontonům, aby se nemohly ponořit a vysvobodit. Celý život pak slouží jako loď, některé i stovky let, a nikdy se nemůžou potopit a zmizet v hlubinách. Takhle na tom byla i Minyina mysl. Udržovala ji tak sama: v zajetí na hladině, jen málokdy jí dovolila vstoupit do divokých a neznámých hlubin.

Upřednostňovala mělčiny, kde mohla reagovat a měla všechna svoje pouta pod kontrolou. Oči měla otevřené a prázdné. Vypadala jako prázdná skořápka – až na to, že se pohupovala. Takřka neznamenně se její shrbená ramena kývala dopředu a dozadu. Její rty se pohybovaly a nehlasně znovu a znovu opakovaly ta samá slova, zatímco znovu prožívala tytéž vzpomínky jako pokaždé, zatímco se její mysl nekonečně rozléhaly ozvěny stejných výkřiků.

Vždycky a napořád: ty děti. Každou z jejich tváří měla vypálenou v paměti, ve dvou podobách vedle sebe: živou a vyděšenou na jedné straně, mrtvou se skelnýma očima na druhé, protože *ona* je nedokázala zachránit.

Víc jsem jich nepobrala.

Tahle slova pořád dokola tvořily její rty, zatímco se pohupovala sem a tam. Zachránila jenom čtyři ze třiceti: Sarai a Ferala, Ruby a Sparrow. Nevybírala si, prostě vzala ty, kteří byli nejbližší. Měla v úmyslu se pro ostatní vrátit.

Jenomže pak začal ten křik.

Ruce se jí v klíně sevřely do volných pěstí a neustále se jí hýbaly prsty, jako by si něco rozmazávala po dlaních. Vzpomínala si na pot a na to, jak se snažila udržet vzpouzející se ručky Sarai a Ferala. Ruby a Sparrow byly kojenci; držela je jednou rukou. Sarai a Ferala, batolata, vlekla v té druhé. Nechtěli s ní jít. Musela jejich prstíky pevně stisknout, aby je udržela. Bolelo je to a naříkali. „Pojďte,“ syčela na ně. „Nebo chcete taky umřít? *Chcete?*“

V cestě jim ležela těla Ellen a Ellen. Byli moc malí, aby je překročili, a tak je museli přelézt. Motali se do jejich zkrvavených zástěr

a klopýtali přímo skrz jejich duchy. Duchy samozřejmě nemohli vidět. To mohla jenom Minya, a ta se nehodlala ohlížet.

Ostatní si nic z toho nepamatovali. Byli ještě moc malí. Všechno z toho upatlaného a ukřičeného dne zapomněli a bylo to pro ně lepší. Minya se toho nedokázala zbavit. Do popředí se mohly dostat i jiné myšlenky a na chvíli to všechno zastínit, ale vždycky se rozplynuly nebo ustoupily do pozadí a všechno bylo zase stejně živé jako v den, kdy se to stalo.

Za patnáct let po Masakru neviděla Minya žádnou další mrtvolu. Teď ve svých vzpomínkách v jeslích mezi těly Ellen a Ellen uviděla i tělo Sarai. Bylo růžové, modré a polámané, skořicové a rudé, a když ho chtěla překročit, otevřelo oči. „Nestvůro,“ zasyčelo. Ozvěna toho slova se nesla prostorem.

„Nestvůro,“ řekla mrtvola Velké Ellen.

„Nestvůro,“ přidala se Malá Ellen.

A výkřiky dětí se přetavily ve slova a každé z nich ječelo: „Nestvůro.“

PŘÍZRAK

VENKU V ZAHRADĚ LAZLO OPRAVIL STĚNU, kterou předtím vrhl na Minyiny duchy. Zbraně, které v ní zachytil, vypadly ven a mesarthium se natáhlo vzhůru, vrátilo se do podoby serafovy hladké hrudi a znovu vytvořilo jeho elegantní klíční kosti a linii krku.

Trvalo to jen chvíličku. Lazlo se otočil zpátky k Sarai. Obdivoval ji, jak tam stála na slunci – její vlasy, hru odstínů hustých kadeří na modrých ramenou, její obličej s plnými a hebkými tvářemi, s měkkými rty a jemně špičatou bradou. Čelo měla svaštělé starostmi a oči těžké zdráhavým odhodláním. „Musíš jít,“ řekla mu sklíčeně.

Měl pocit, že jí musel špatně rozumět. „Cože?“

„To přece musíš chápat, Lazlo. Musíš odsud odejít, aby tě nemohla využít.“

Byla to ta poslední věc, kterou by mu chtěla říct. Lazlo byl *tady*. Nic nechtěla víc než zabořit tvář do jeho krku a vdechovat jeho santalovou vůni, ale copak někdy dostala to, co chtěla? V sázce toho bylo příliš mnoho. Musela být statečná.

„Odejít?“ zopakoval a vypadal ztraceně a zmateně. „Bez tebe nikam nepůjdu.“

„Jenomže já *nemůžu* odejít. Jsem k ní připoutaná. A abys tady zůstal ty, to je moc velké riziko. Musíš to pochopit. Minya se nevzdá. Nikdy se nevzdává. Myslím, že ani nemůže.“

Lazlo ztěžka polkl. Myšlenka na odchod ho dusila. „Patřím sem,“ řekl a cítil pravdivost těch slov celou svou bytostí. K Sarai, kterou miloval, k ostatním jako on i k tomu modrému kovu. Ten v něm probudil nový rozměr, o kterém ani netušil, že existuje, úplně nový smysl skutečný stejně jako zrak nebo hmat. Byl teď jeho součástí. On byl součástí *tohoto*. Odejít by znamenalo ztratit nejenom Sarai, ale i kus sebe sama.

„Když tady zůstaneš,“ varovala ho, „najde způsob, jak tě zlomit.“

„Já se nezlomím.“

Chtěla mu to věřit. Už ji unavovalo být statečná. „I kdyby mě nechala vypařit,“ řekla mu, „slib mi, že ji nevezmeš do Pláče, ať se děje cokoli.“

„Slibuju,“ odpověděl Lazlo a pod tímhle slibem učinil ještě jeden sám sobě: že už nedopustí, aby se Sarai něco stalo. *Ať se děje cokoli*. A kdyby se ty dva sliby postavily proti sobě? Najde cestu ven. Musí. „Dostaneme se přes to,“ ujišťoval ji. „Společně.“

Natáhl se k ní a ona vzdala veškerý vzdor.

Ostatní jako přikovaní pozorovali, jak se k němu pomalu tiskne, jak on drží v náruči její sladkou tíhu. Jak zavírají oči, opírají si o sebe čela a šeptají si tichá slůvka. Nepolíbili se, ale ten okamžik byl důvěrný jako polibek a z jistoty jeho rukou a jejího hladkého vklouznutí mezi ně bylo ostatním jasné, že se to neděje poprvé. Ale *kdy* to bylo? Jak mohla Sarai udržet takové tajemství? Měla *milence* a neřekla ani slovo!

„Omlouvám se,“ řekla jasným a dotěrným hlasem Ruby. „Mám pocit, že bych to už měla vědět. Ale kdo *jsi*?“

Sarai i Lazlo se otočili. „Aha,“ řekla Sarai a kousla se do rtu. „Jasně. Tohle je Lazlo. Lazlo, to jsou Ruby, Feral, Sparrow.“ Na jednoho po druhém ukázala. „Velká Ellen, Malá Ellen.“

„Jsem moc rád, že vás poznávám,“ řekl Lazlo upřímně a postupně se na každého z nich podíval svýma šedýma snílkovskými očima. „Hodně jsem toho o vás slyšel.“

„Opravdu?“ zeptal se Feral a úkosem se zadíval na Sarai. „Protože my to říct nemůžeme.“

„Neslyšeli jsme o tobě vůbec nic,“ vysvětlila mu uštěpačně Ruby.

Sarai pocítila zahlodání viny, ale netrvalo dlouho. Zvedla bradu a odpověděla: „Kdybyste za mnou přišli včera, když jsem byla uvězněná ve svém pokoji bez jídla a vody, možná bych vám o něm řekla.“

„Ale no tak,“ řekla Velká Ellen a postavila se mezi ně. „Teď není čas na výčitky.“ Lazlovi podala ruku a on ji přijal. „Těší mě, mladý muži,“ řekla mu. „Vítej u nás. Nebo možná...“ Nahnula hlavu do strany a prohlížela si ho. „Vítej *zpátky*?“

Vítej *zpátky*? Všichni na ni zůstali zírat, Lazlo ze všech nejvíc. „Vy mě znáte?“ zeptal se jí.

„Možná ano,“ odpověděla. „I když jestli jsi to ty, dost ses změnil za tu dobu, co jsem tě neviděla. Novorozeňata vypadají jedno jako druhé.“

„Co tím myslíš, Ellen?“ zeptala se jí Sarai. „Lazlo se narodil tady?“

„Nemůžu si tím být úplně jistá.“ Zamračila se a hledala v paměti. „Ale bylo tu jedno dítě, chlapec...“ A zbytek si vyslechnout nemohli, aspoň ne v tu chvíli, protože vzduch nad nimi rozřízl výkřik a všichni vzhledli.

Znělo to jako ženský hlas, vysoký a plačtivý, ale byl to pták. Tedy ne jen tak ledajaký pták, byl to obrovský bílý orel, kterému říkali Přízrak pro jeho zvyk mizet ve vzduchu jako fantom. Nebyl to duch – to věděli, protože kdyby byl, měla by nad ním moc Minya, a to neměla. Byl tu stejně dlouho jako oni a čas od času se objevoval, opisoval nad citadelou velké kruhy a z dálky je sledoval. Vždycky byl zticha. Jen teď ne.

Snesl se při kroužení níž než kdykoli předtím, takže teď poprvé zřetelně viděli jeho oči, temné a blyštivé jako drahokamy. Jeho zahnutý zobák se otevřel v dalším výkřiku, než potom složil křídla a usedl na větev jedné ze švestek na kraji zahrady. Větev se pod jeho vahou prohnula a dolů do města spadlo pár dalších švestek.

Vykřikl znovu s nataženým krkem a pohledem upřeným na ně. Všichni stáli jako přikovaní.

Lazlovi se rozbušila srdce. V okamžiku, kdy toho ptáka uviděl poprvé z okna knihovny ještě v Zosmě, ucítil jakousi spřízněnost, *vzrušení* – jako když se otočí stránka a začne nový příběh. Právě v té chvíli, dřív než vůbec spatřil Tizerkane nebo Bohovraha, mu došla krotká trpělivost s vlastním šedivým životem, a to ho vrhlo klopýtavě vstříc budoucnosti. *Těhle* budoucnosti. Nezačala na nádvoří, když tam na spektrálech vjeli Tizerkane a obrátili celou knihovnu vzhůru nohama. Začala, když se Lazlo podíval z okna a uviděl velkého bílého ptáka, jak se vznáší na stoupavém proudu vzduchu.

Pro tu spřízněnost tehdy ovšem neměl žádný kontext. Nevěděl, kým je. Teď to věděl a pohled na orla takhle zblízka v něm probouzel vzpomínky tak hluboké, až se jim zdráhal věřit. Byl přece novorozeně. Jak by si to mohl pamatovat... pokud se to tedy vůbec stalo?

Jestli bylo jeho podezření správné, právě tenhle pták ho zanesl do Zosmy.

Proč?

Přízrak se zvedl z větve. Naposledy zakřičel a vrhl se dolů, takže jim zmizel z dohledu. Všichni se přesunuli k zábradlí a dívali se přes okraj, jak Přízrak krouží a plachtí v rozšiřující se spirále dolů, až z něj nezůstalo nic než bílá tečka nad střechami města.

„Hmm,“ řekla Sarai, „to je novinka.“

„Co tím myslíš?“ zeptal se jí Lazlo.

„Nikdy předtím nic takového neudělal. Nikdy nedělal žádné zvuky ani nepřilétl tak blízko k nám.“

„Myslíte, že se nám pokoušel něco říct?“ dumala Sparrow.

„Jako *co*?“ zeptala se Ruby, která si to nedokázala představit.

Lazlo to taky nedokázal, a přece v něm ten pocit spřízněnosti vyvolával dojem, že něco v tom být muselo. Protože jestli měl pravdu, tenhle pták změnil celé směřování jeho života. Co je zač? Přemýšlel nad tím a byl by se zeptal, ale Feral v tom okamžiku ukázal přes zábradlí dolů do města. „Podívejte,“ řekl a pro tu chvíli na Přízraka všichni zapomněli.

V Pláči se něco dělo.

ULICE PLNÉ JAKO ŽÍLY

PTÁK SE SNESL NÍZKO NAD MĚSTO.

Jeho stín letěl s ním v dokonalém baletu třepotání po střeších, které poprvé po patnácti letech zalévalo slunce. Zlaté kupole se leskly ranními paprsky. Topografie města se přes noc proměnila. Kde předtím ležely čtyři kotvy – monumentální bloky mesarthia –, teď zůstaly pouze tři. Místo té čtvrté tu byla jenom roztavená hrouda a obrovská zubatá díra lemovaná spálenými ruinami.

Roztavená kotva, složená křídla a nový modrý bůh v citadele nad Pláčem. Něco to *znamenal* a Přízrak se začal chovat neklidně. Čekal už tak dlouho. Naposledy zakvílel, zmizel a svůj stín si vzal s sebou.

Ulice dole byly plné života jako žíly, pulsovaly jimi proudy lidí jako krev, jako duch, do městských tepen a ven. Pláč krvácel své obyvatele na venkov. Sto tisíc duší a všichni chtěli pryč. Zadrhávali se v úzkých uličkách, namačkaní na sebe jako sardinky – kdyby sardinky mohly klít a měly lokty, kterými by postrkovaly ostatní. Jejich panika se ozývala tichým hukotem. Tlačili před sebou kárky s majetkem, na nichž byly usazené stařenky jako scvrklé královny. V klecích se plácaly slepice. Děti se nesly na ramenou rodičů, kojenci byli uvázaní v šátcích a psi se se staženými ocasy drželi blízko svých pánů. Zato kočky zůstaly na svých místech. Pláč teď patřil jim. Obyvatelé utíkali před noční katastrofou a zjištěním.

Potěr bohů.

Ta slova zaznívala jako kletby a odplivnutí na sto tisíckrát a na sto tisíckrát znovu jako šepot a nářek, když puls města vyvrhoval obyvatele východní branou ven jako zvířený a vystrašený proud.

Mezi lidmi zvolna projížděli Tizerkane v sedlech a udržovali pořádek. Řízená evakuace čtvrtí po čtvrti by byla lepší, ale obyvatelé by se vzbouřili, kdyby je nutili čekat, až přijdou na řadu. A tak se Tizerkane nesnažili je zastavit, jen hlídali, aby se ve spěchu navzájem neušlapali. Válečníci byli dobře vycvičení a dokázali skrývat svůj strach, i když většina z nich by se nejradši přidala k ostatním a utekla s nimi.

Ve městě byli i cizinci – farandži z Bohovrahovy delegace – a skoro všichni seděli ve vozech zaseknutí v pomalém pulsu exodu. Bušili do stropů pěstmi a holemi ve snaze popohnat své kočí k větší rychlosti. Ale ti jen krčili rameny, ukazovali na hustou změť těl – a vozů, prasat na provazech a přinejmenším jedné postele s nebesy na kolečkách tažené obrovskou kozou – a stále stejně pomalým tempem se posouvali směrem k bráně.

Některé části města byly tiché – především čtvrtí kolem roztavené kotvy, kde se včera strhla strašlivá spoušť.

Požáry už uhasly. Oblaka prachu se usadila na sutinách po výbuchu a na okraji propasti stál mladý zlatovlasý muž. Byl to alchymista Thyon Nero. Slyšel, jak dole pod povrchem protéká řeka, a vzpomínal na její řev, když málem protrhla svoje koryto. Očima sledoval sluncem ozářené pramínky modrého kovu, které mizely pod zemí. Neznámý nějak dokázal popraskané podloží podepřít.

Thyon měl pocit, že se jeho mysl krouží a ohýbá, jako kdyby se smrskla a roztáhla, smrskla a roztáhla a tak pořád dokola, jak se pokoušela najít svoje nové hranice. Někdy se hranice pochopení posouvaly tak rychle, až to nešlo sledovat, a Thyon si připadal, jako kdyby ho nevyzpytatelná vlna strhla na hluboké moře a on musel plavat zpátky a rvát se s příbojem, aby nakonec vyklopýtal na břeh

proměněný pohromou k nepoznání. Kdyby království vědění bylo městem, kus toho Thyonova byl srovnán se zemí a on stál zabořený po kolena v suti jak ve svých myšlenkách, tak ve skutečnosti.

Čeho vlastně byl včera večer svědkem?

Co je zač Neznámý?

„A hele. Ty jsi pořád tady.“

Thyon se při zvuku toho hlasu prudce otočil. Byl tak ponořený do svých myšlenek, že neslyšel nikoho přicházet. Jeho výraz se nijak nezměnil, když uviděl Calixte Dagaz – akrobatku, lezkyni, usvědčenou zlodějkou klenotů, možná i vražedkyni a podobně jako on sám vážnou členku Bohovrahovy delegace.

„Myslela jsem si, že utečeš s ostatními,“ řekla mu lehkým tónem plným opovržení.

„Skutečně,“ odpověděl Thyon ploše, jako kdyby bylo moc práce to vyslovit jako otázku. „To se v lidech moc nevyznáš.“

Calixte byla drobná a hubená mladá žena s úzkými boky a plochým hrudníkem. Krátké vlasy, které jí po věžeňském holení teprve dorůstaly, by jí mohly propůjčovat chlapecký vzhled, ale nebylo to tak. Obličej sice neměla krásný podle měřítek, která měl Thyon vštípená, ale rozhodně působil nezaměnitelně žensky. Měla plné rty, oči ve tvaru čepelí nožů s hustými řasami a rysy tak jemné, že to Thyonovi připadalo v rozporu s její hrubou mluvou a příliš hlasitým smíchem, kterému se nepochybně naučila mezi cirkusáky, když se snažila přehlušit řev a chechot polykačů mečů a plivačů ohně. „Vyznám se v lidech znamenitě,“ řekla mu. „Proto se taky přátelím s Lazlem a ne s tebou.“

Pocítil to popíchnutí, ale neranilo ho. Thyonovi bylo jedno, co si o něm Calixte myslí. „Říkáš to, jako kdyby to byla reálná možnost.“

Tím samozřejmě myslel, že pro něj – syna vévody, kmořence královny a nejoslavovanějšího alchymistu své doby – nepřipadalo v úvahu přátelit se s cirkusačkou, z lítosti vysvobozenou z vězení, ale ona jeho slova obrátila proti němu. „Ne. Ty nemáš žádné přátele. Toho

jsem si všimla hned. Bylo by to promarněné úsilí. Ale jinak jsem známá tím, že vynakládám úsilí vytrvale, když za to někdo stojí.“

Unaveně se na ni usmál. „Pokud za tvoje úsilí nestojím, tak proč mě teď otravuješ?“

Byla to oprávněná otázka. Calixte zkrivila rty do strany. „Protože nemám koho jiného otravovat?“

„Co tvoje přítelkyně? Už tě začala mít dost?“ Thyon se sice nepletl do životů ostatních – jestli právě tohle bylo přátelství, zapletení do motanic života jiných lidí –, ale jeho pozornosti neuniklo, že se Calixte dala dohromady s jednou z válečnic. Ostatní vyslanci o nich klevetili jako pradleny, pronásledovali je dotěrnými očima a nazývali to nepřírozeností i horšími věcmi.

Thyon si všiml, že nikoho z Pláče takové párování ani v nejmenším neznepokojovalo.

„Mě nikdy nejde mít dost,“ prohlásila Calixte jako nezpochybnitelnou pravdu. „Tzara má práci.“ Mávla rukou směrem k chaosu jižně od nich. V téhle opuštěné čtvrti byl z hluku slyšet jenom tlumený rachot. „Zabraňuje tlačenicím a tak.“ Mluvila lehkově, ale v koutcích rtů i očí měla schované starosti – o Tzaru, odpovědnou za udržování pořádku, o Pláč, jehož největší hrůzy ožily v nenáviděném kovovém andělu, a o Lazla, který odletěl nahoru a nevrátil se zpátky.

„Proč tu zůstávat, když si nemáš s kým hrát?“ zeptal se Thyon pořád ještě tónem, který se vyrovnal jejímu opovržení. Byl podrážděný. Tohle popichování bylo pod jeho úroveň; *ona* byla pod jeho úroveň. Po pravdě měl pramálo zkušeností s obyčejnými lidmi. Jejich přirozenost ho vyváděla z míry a jejich neúcta ho dopalovala. Doma by se nikdo jako Calixte neodvážil na něj ani promluvit, natožpak ho *urážet*. „Pořád bys ty vozy dohonila. Tod by ti nepochybně rád udělal místo.“

Calixte s posměšným úsměvem přimhouřila oči na škvírky. Ostatní delegáti ji nepřijali zrovna dobře a její krajan Ebliz Tod byl ze všech

nejhorší. „Ale, ten touhle dobou už bude dávno pryč,“ řekla. „Nejspíš odsud utekl okamžitě a použil přitom hlavy obyvatel jako nášlapné kameny.“

Thyon se proti své vůli musel usmát. Dokázal si to živě představit.

„Nikam odcházet nehodlám,“ dodala Calixte s tichou rozhodností. Přistoupila k okraji propasti vedle Thyona a zadívala se do ní stejně soustředěně, jako tam předtím zíral on. „Chci vědět, co se to včera stalo.“

„Co přesně z toho? To, jak jsme málem byli rozdrceni zaživa, nebo to, jak ten kov ožil, nebo...“

„*Jak Lazlo zmodral.*“

Thyon se to právě chystal nabídnout, i když by řekl Neznámý, ne Lazlo. Ale tón, kterým to Calixte řekla – naléhavý, zmatený, fascinovaný –, setřel závoj banálního popichování. Na tomhle nic banálního nebylo.

„Ano, zmodral,“ souhlasil Thyon.

Oba viděli, jak se to stalo. Dívali se, jak doběhl k propadající se kotvě a podepřel ji holýma rukama, jako kdyby jí mohl silou svého těla zabránit v převržení. A také to *dokázal* – ačkoli to nebylo, jak oba pochopili, silou těla. Byla to nějaká jiná síla, kterou nechápali. Na chvíli upadli do mlčení a jejich vzájemné opovržení před touto záhadou ustoupilo do pozadí.

„Jak?“ chtěla vědět Calixte.

V tom slově byly celé světy. Thyon nepochyboval, že jak bohové, tak jejich kov přišli z nějakého jiného světa, ale byl alchymista, nikoli mystik, a jistě věděl jenom jednu věc. „Byl to ten kov,“ řekl jí. „Reakce na dotyk toho kovu.“

Přimhouřila na něj oči. „Ale já jsem se ho přeci dotýkala taky dost a modrá nejsem.“

„Ne. Já taky ne. Jenom on. Musí to být něco v něm.“

„Ale co to znamená? Že je jedním z nich? Jedním z bohů, kteří stvořili tu věc?“

Neznámý že by byl bůh? Ve všem svém přemítání Thyon nedovolil těmto dvěma slovům, aby se o sebe otřela. „To je absurdní,“ prohlásil upjatě.

Calixte souhlasila, i když z jiného důvodu. Thyon měl námitky proti představě, že by Lazlo mohl být božský a mocný. Calixte měla námitky proto, že Mesarthim byli zlí. „Nikdo nemůže být míň zlý než Lazlo. A ta holka, ta taky nevypadala, že je zlá, chuděra.“

Ta holka. Thyona se znovu zmocnily pocity, které v něm vyvolal pohled na Lazla Neznámého, jak drží v náruči dívku. Netušil, jak si ten obraz má vykládat. Bylo to natolik nečekané, že to nedokázal pochopit. Neznámý s dívkou. Detaily – to, že byla *modrá*, že byla *mrtvá* – mu docházely postupně a zpracovával je ještě poté, co ji Neznámý odnesl pryč. Do vzduchu. Na oživlé soše. Popravdě je zpracovával doteď.

Neznámý se znal s dívkou – ba dokonce s bohyní – a ta umřela a on truchlil.

Thyon Nero si se zpožděním začínal uvědomovat, že i ostatní lidé mají svoje životy. Samozřejmě to věděl, na intelektuální úrovni, jenom to na něj nikdy nedělalo žádný zvláštní dojem. Vždycky představovali jenom vedlejší herce v dramatu *o něm*, jejich příběhy jenom dotvářely scenerii toho jeho, a teď ho vyvedla z míry ta náhlá změna – jako kdyby se přeházeli scénář a on dostal špatné stránky. Teď byl vedlejším hercem *on* a stál v usazeném prachu, zatímco Neznámý létal na kovových zvířatech a držel v náruči mrtvé bohyně.

Thyon prozatím odhlédl od otázky, *jak* se mohl znát s bohyní, protože tu byl palčivější problém: „Zlá nebo ne, kde se tam vůbec vzala? Eril-Fane nám tvrdil, že citadela je prázdná.“

Bohovrah členy delegace ujišťoval, že bohové jsou mrtví, citadela prázdná a žádné nebezpečí nehrozí.

Calixte stiskla rty k sobě a vzhledla k té obrovské věci visící ve vzduchu. „Očividně se mýlil.“

Eril-Fane s Azareen hlídkovali na půli cesty mezi amfiteátre a východní branou, kde se sbíhalo několik ulic a ve zúženém místě se tvořily ošklivé strkanice. Seděli na spektrálech bok po boku na mostě, který překlenoval hlavní ulici města. Pod nimi se lidé mačkali v těžkopádném zmatku, jak je hnala frustrace a strach, a cpalo se jich dopředu příliš moc najednou. Tizerkane doufali, že jejich přítomnost vřavu aspoň trochu zklidní.

Čerstvě odhalené slunce je ozařovalo z výšky. Měli pocit, jako by je odtamtud někdo sledoval.

„Proč tu pořád ještě je?“ zeptala se Azareen a mávla rukou nahoru směrem tam, kde se pořád vznášela citadela. „Říkal přece, že ji může přesunout, tak proč to neudělal? Proč není pryč a potěr bohů s ní?“

„To nevím,“ odpověděl Eril-Fane. „Možná to není tak jednoduché. Třeba se musí naučit, jak s tím zacházet.“ A taky v tom může hrát roli jeho truchlení, pomyslel si, ale nahlas to neřekl.

„Včera se to naučil dost rychle. Viděl jsi ta křídla. A Rasalase. Jestli umí tohle, tak může hýbat i s citadelou. Ledaže by měl jiné plány.“

„Jaké jiné plány?“

„Musíme být připraveni pro případ útoku.“

„Lazlo na nás nezaútočí,“ prohlásil Eril-Fane neklidně. „A co se týče ostatních, když mohli, proč to neudělali už dřív?“

„Nemůžeš jednoduše předpokládat, že jsme v bezpečí.“

„Nic nepředpokládám. Připravíme se, jak nejlíp dokážeme, i když nevím, jak bychom kdy mohli být připraveni na něco takového.“ Bojovat s vojskem svých zemřelých blízkých? To byla noční můra.

„A navíc jich tam může být víc,“ řekla Azareen a mávla rukou směrem k Prahu a dál. Teď věděli, že je potěr bohů v citadele, ale Lazlova proměna svědčila o další znepokojivé možnosti: že jich je víc i jinde na světě, někde v dalekých zemích, mají nemodrou kůži a jejich dědictví zůstává tajemstvím, možná i pro ně samotné.

„Mohlo by,“ uznal Eril-Fane.

„Můžou se vydávat za lidské bytosti,“ pokračovala Azareen. „Scho-
vát se všem na očích, jako to dělal on.“

„Neschovával se,“ namítl Eril-Fane. „Říká, že o tom nevěděl.“

„A ty mu to věříš?“

Zaváhal a pak přikývl. V tom mladém farandži našly Eril-Fano-
vy vyhládlé a zakrnělé otcovské city uplatnění. Nejenže si ho oblíbil,
ale měl potřebu ho ochraňovat a přes všechno, co se stalo, mu pořád
důvěřoval.

„Myslíš si, že to je jenom náhoda, že studoval Pláč?“ zeptala se
Azareen. „Že se naučil náš jazyk a naše legendy?“ Když teď věděla,
co je Lazlo zač, jeho posedlost začala vypadat hrozně.

„Ne, náhoda to není,“ připustil Eril-Fane. „Myslím, že ho na tom
něco vábilo, něco, čemu sám nerozuměl.“

„Ale jak skončil až tam, až někde daleko v Zosmě? Je... jeden
z těch našich?“

Eril-Fane se otočil a podíval se na ni – na svou ženu, která byla
obtěžkaná potěrem bohů stejně jako tolik dalších dcer Pláče. Když ří-
kala „našich“, ptala se, jestli Lazla nahoře v citadele, v prázdné míst-
nosti, kterou k tomu bohové využívali, porodila žena z jejich města.

„Doufejme,“ odpověděl Eril-Fane. „Protože jestli ne, mohlo by
tam někde být víc Mesarthim, někde na Zeru by mohla být další ci-
tadela nad jiným městem.“ Byl to velký svět a jen část byla zmapo-
vaná. Na jakých odlehlých místech mohli vládnout zlí bohové? Eril-
-Fane měl ovšem tušení, že Lazlo je spjatý s Pláčem, že to všechno
je záležitost tohoto města, této citadely, těchto bohů a jejich potěru.

Obyvatelé Pláče žili patnáct let s jistotou, že ty nestvůry jsou mrt-
vé, a Eril-Fane žil s břemenem téhož: to jeho ruce je zabily, bohy i je-
jich děti – i jeho *vlastní* dítě, aspoň tomu věřil. Spáchal zločin stej-
ně odporný, jaké páchali bohové, a i když se nikdy nepokoušel sám
sobě odpustit, vyrovnával se s tím argumentem, že neměl na vybra-
nou, že to bylo nutné, aby zajistil, že Pláč nikdy nebude znova sraže-
ný na kolena, na břicho, na záda.

Teď domýšlel důsledky tohoto nového objevu – že moc Mesarthim je aktivovaná mesarthiem – a zbytky téhle slaboučké víry se rozpadaly. Co když *nebylo* nutné je zabít? „Když nejsou v dosahu toho kovu,“ začal pomalu, neochotný vyslovit svoje podezření nahlas, „tak jejich moc prostě... vyprchá?“

Azareen se snažila vyčíst víc z jeho tváře, jako to dělala celé roky. Býval hračkou bohyně zoufalství. Isagol pošramotila jeho emoce, otrávil jeho schopnost lásky a důvěry a proplekla je tak pevně s nenávistí a studem, až stěží rozpoznával jedno od druhého. Azareen teď ale pochopila, co svou otázkou myslí, a ucítila bodnutí výčitek, kterými se teď mučil. To bylo zase její břemeno: cítit veškerou bolest Eril-Fanova soužení a nebyt schopná mu pomoci. „I kdyby to tak bylo,“ odpověděla opatrně, „nemohl jsi to vědět.“

„Měl jsem počkat. Nemluvňata v kolébkách, co na tom tak spěchalo? Nemohla nám ublížit. Měl jsem se to snažit pochopit.“

„Kdybys to neudělal ty, udělal by to někdo jiný,“ řekla Azareen. „A bylo by to horší.“

Eril-Fane to věděl, ale slyšet, že ostatní by byli krutější než on, mu nijak nepomohlo. „Byli to kojenci. Mohl jsem je chránit, místo toho abych...“

„Chránil jsi *nás*,“ přerušila ho Azareen rázně.

„Ale nezvládl jsem to.“ Ztišil hlas. Pohled, který na ni upíral, Azareen dobře znala – byla to bezmoc, provinilost. Vzpomínal si na její křik v citadele, na její břicho s dítětem, které nebylo jeho, které nebylo lidské. „Neochránil jsem *tebe*.“

„A *já* jsem neochránila *tebe*,“ odpověděla mu. „Nikdo neochránil nikoho. Jak by mohl? Byli to bohové! A přece jsi nás osvobodil. *Nás všechny*, lásko moje. Celé město.“ Ukázala na holčičku v proudícím davu pod nimi. Nesla se na ramenou svého otce, měla červené tváře a vykulené oči a z černých copů jí trčely pramínky vlasů. „Díky tobě tohle dítě nepozná otroctví. Její rodina nebude muset čekat na to, až Skathis zabuší na dveře, a nebude se muset dívat, jak ji odnáší na Rasalasovi.“

Mohla by ho dál ujišťovat, že je hrdina, ale věděla, že o to nestojí. Nikdy to nepomáhalo, možná to vlastně ani neslyšel. Pohled měl pořád upřený na holčičku v davu, ale v jeho očích se zračila ztrápená nepřítomnost a Azareen věděla, že vidí někoho jiného – svou vlastní dceru, jejíž polámané modré tělo brzy za svítání zvedl ze železné brány Lazlo.

Eril-Fane při pohledu na ni padl na kolena a udělal něco, co u něj Azareen neviděla od doby, kdy si Isagol podmanila jeho tělo i mysl. Rozplakal se. Pořád se nerozhodla, jestli je to dobře nebo špatně. Celé roky nebyl schopný plakat a teď ano. Znamenalo to, že se jeho pochroumané emoce uzdravují?

Právě včas, aby mohl truchlit nad smrtí své dcery.

Teď bylo na Azareen, aby udělala něco, co neudělala celé roky. Vzala svého muže za ruku, propletla si prsty s jeho a ucítila jeho mozoly, jizvy, jeho teplo a opravdovost. Měli pro sebe jen pět dní a pět nocí manželství a bylo to už téměř dvacet let, ale pořád si pamatovala dotyk těch rukou – *těchto* – na svém těle, když ho poznávaly a učily se to, co se mladý manžel za pět dní a nocí naučit může. Po osvobození už se jí ani nedotkl a nenechal ji, aby se dotkla jeho. Teď měla pocit, že se rytmus jejich srdcí zastavil, zatímco čekala, co udělá.

Na chvíli jenom znehybněl. Sledovala ho, jak shlíží na jejich ruce – na její v té jeho, mnohem větší, obě zjizvené a mozolnaté, sotva podobné těm mladým rukám, které se tak dobře znaly. Dívala se, jak polyká, jak zavírá oči a potom jemně, jemně svírá prsty kolem jejích.

A když její srdce začala zase tlouct, měla pocit, že cítí, jak se jí do žil, v nichž koloval její duch, vlévá proud světla.

Bohovrahova matka Suheyra stála na dvorku své zahrady a nastavovala obličej slunci. Zavírala přitom ale oči, aby neviděla citadelu.

Nemohla uvěřit, že ten příjemný mladý muž, který bydlel u ní doma, je teď tam nahoře, že je jedním z nich. Nebyla u jeho proměny. Všechno to propásla – stará žena nemůže pobíhat po ulicích! –, takže jí to připadalo jako povídačka. Prostě si nedovedla Lazla představit modrého. Co to znamená? Co se teď bude dít? Netušila, jak to bude vypadat, ale bylo jasné, že se všechno změní. Těžko se jí ovšem myslelo na zítřek, když jí žaludek svíral nesmírný žal.

Včera zjistila, že má vnučku, která je naživu – vnučku, která je z poloviny nestvůra, ano, ale i tak její vlastní krev. Nestačila si v sobě srovnat, jaký z toho má pocit, než ta dívka zemřela. Teď to věděla: stála o ni. Ale už bylo pozdě.

Suheyła dělala všechno jako obvykle, jako každý jiný den, jako by ulice nebyly přečpané lidmi prchajícími z města jako blechy opouštějící mrtvolu.

Pláč nebyl mrtvola a Suheyła nebyla blecha. Zůstaly jí všechny staré strachy, ale Lazla k nim prostě přidat nemohla, ať byl modrý nebo ne. Ze všech možností vyložených na stole jako hostina nejistoty a zkázy tu nebyla žádná, ve které by Lazlo Neznámý ublížil městu nebo komukoli v něm.

Prohlížela si svou smutnou zahradu, na niž po léta nedopadl ani paprsek slunce. Teď by z ní šlo něco udělat, pomyslela si. Ano, bude muset ven z města pro sadbu, a to dnes nepůjde. Ale mohla aspoň připravit záhony. To zvládne.

Suheyła si vyhrnula rukávy a dala se do práce.

„Co to je?“ zeptala se Calixte.

Thyon se k ní otočil s očekáváním, že se bude dívat nahoru na ci-tadelu, ale nebylo to tak. Ukazovala dolů do propasti.

„Co?“ zeptal se a mhouřil oči směrem, kterým ukazovala.

Propadající se kotva se prolámala zemí pod městem a odhalila vrstvy kamene a usazenin jako vykopávka. Bohovrah jim řekl, že bohové kotvy usadili precizně a rozdrtili jimi několik budov, „což shodou okolností zahrnovalo univerzitu, knihovnu, tizerkanskou základnu a královský palác“.

Co z toho stávalo tady? Z vrstev trosek rozdrcených vahou kotvy to nešlo poznat. Ale to, na co ukazovala Calixte, bylo *pod* těmito vrstvami, kde člověk při pozorném pohledu mohl odhalit zbytky základů a náznak hlubších podzemních vrstev. Bylo možné, aby se nezhroutily všechny? „Tamhle,“ řekla Calixte. „Je vidět jenom kousek. Vypadá to jako...“

Thyon to uviděl. Dokončil větu spolu s ní. Oba naráz vyslovili totéž slovo: „Dveře.“

ŠATNA MRTVÉHO BOHA

NEBYLO TO TAK, ŽE BY PROSTĚ SPÁLILI TĚLO A NIC VÍC. „Musíš téhle dobré nádobě prokázat úctu,“ řekla Sarai Velká Ellen, „jako bys ji prokazovala, kdybys přišla o někoho milovaného.“

Byl to podivný pohřeb, když se ho účastnil Saraiin duch, ale vedli tu podivný život, tak proč by smrt měla být jiná? Vedení se ujala Velká Ellen, jak bylo jejím zvykem. Poslala Malou Ellen do kuchyní pro vodu, mýdlo a nějakou měkkou látku. „Taky nůžky,“ zavolala za ní, než se otočila k Ruby a Sparrow. „Vy dvě, doneste ze Saraiiny šatny čistou spodničku.“

„Jakou barvu bys chtěla, Sarai?“ zeptala se Sparrow a ta zdánlivě obyčejná otázka zněla neskutečně, protože ta spodnička neměla být *pro ni*, ale pro její mrtvé tělo.

Uplynul pouhý týden od chvíle, kdy Saraii vyčinila Ruby za to, že spálila jednu ze svých spodniček poté, co ji Feral promočil deštěm. „Nebudeme žít tak dlouho, aby nám došlo oblečení,“ řekla jí tehdy Ruby a její nonšalance Sarai naprosto šokovala. Ale její proctví se teď naplnilo, alespoň v Saraiině případě, a teď jí došlo, že se svou šatnou a s veškerými věcmi své mrtvé matky nadobro skončila. Nebo skončí, až bude po pohřbu. Její tělo potřebovalo obléct naposledy.

„Bílou,“ řekla. Chtěla se nechat spálit v bílé.

Dívky odešly pro spodničku a Velká Ellen se obrátila k ostatním. „Ferale,“ pokračovala v pokynech, „ukázal bys prosím našemu hostu, kde se může umýt?“

Lazlo se bránil. Chtěl zůstat se Sarai, ale bylo mu bez skrupulí vysvětleno, že by to bylo neslušné, když budou umývat její tělo, a navíc byl sám špinavý. A tak ustoupil, neochotně se odpojil od Sarai a následoval Ferala dovnitř.

Poprvé viděl vnitřní prostory citadely a první věc, které si všiml, byla živoucí stěna z orchidejí, kterou vypěstovala Sparrow, aby zmírnila dopady všudypřítomného kovu. Schovat ho ale nešlo. Z kovu tu bylo všechno – zdi, podlahy, stropy, háčky, nábytek. Tolik kovu, samé mesarthium, a to všechno jako by zadržovalo dech a čekalo na probuzení od něj. Nevěděl, co si s tím pocitem počít. Úplně ho zahlcoval. Bylo to něco jako *domáhání se* – domáhal se kov jeho, anebo on kovu? Tahle obrovská citadela z jiného světa mu samozřejmě *nepatřila*, ale... nemohl ze sebe setřást pocit, že je nějakým způsobem *jeho*, že dychtí se mu podvolit.

U stěny stáli v pozoru duchové – nějací staříci a jedna dívka. Byli toporní, hlavy měli otočené před sebe a neohlédli se – nemohli se ohlédnout –, když mladíci vstupovali dovnitř. Jen jejich oči se stočily ke straně a odhalovaly příliš mnoho bělma. Pohled na ně byl znepokojivý. Lazlo viděl, jak se na ně Feral podíval a rychle stočil zrak jinam.

„Tohle je galerie,“ řekl Lazlovi a provedl ho velkou místností s dlouhým mesarthiovým stolem. „Kuchyně jsou tam. Koupeme se v dešťové komoře.“ Zastavil se ve dveřích a změřil si Lazla od hlavy k patě. „Asi s sebou nemáš náhradní oblečení.“

Lazlo rozpráhl ruce, aby mu ukázal, že s sebou samozřejmě nemá vůbec nic.

Nebylo to poprvé. Když Lazlo Neznámý změnil svůj život, odešel jenom s tím, co měl zrovna na sobě. Tohle bylo potřetí – anebo vlastně počtvrté, když počítal i tu cestu, kterou podstoupil jako novorozeně, ale to nebylo jeho rozhodnutí. Další přišla ve třinácti,

když se ukryl do hlubin Velké knihovny, a potom když odjel brannými s Eril-Fanem. Lazlovy příležitosti přicházely bez varování, a když už přišly, on neváhal a nezdržoval se balením.

„Něco pro tebe najdeme,“ prohlásil Feral, rozpolcený mezi ostražitostí a obdivem.

Zavedl Lazla hlouběji do citadely a udělal mu základní prohlídku. „Tady se jde do levé ruky,“ řekl a ukázal doleva. Lazlo v jeho tónu tušil něco nepřijemného, ještě než dodal: „Tam nechodíme.“

Zamířili do pravé. Byla to dlouhá hladká chodba připomínající tunel. Zatáčela lehce doprava; Lazlo neviděl na konec. Uvědomil si, že je uvnitř pravé paže serafo.

Prošli kolem dveří s látkovým závěsem. Před nimi stáli na strážích dva duchové. „Minyiny pokoje,“ vysvětlil mu Feral. „Bývaly Skathi-sovy, takže jsou největší.“

Podél chodby byly několikery další dveře. Feral na ně ukazoval, když procházeli kolem. „Tady má pokoj Sparrow. Předtím patřil Korako. Rubin měla předtím Letha. Tady je můj. Bydlel tu Vanth. Můj otec.“ To slovo pronesl bez známky emocí. U každých dveří stály strážce a on je dál přehlížel. „A tady je Ikirokův pokoj. Nikdo ho nepoužívá, takže asi bude tvůj.“

Jeho? Lazlo se v myšlenkách nedostal tak daleko, že by tu měl svůj vlastní pokoj, že by tady *bydlel*. Jeho myšlenky se rozlétly za Sarai. Chtěl být tam, kde je ona. Jako kdyby mu Feral viděl do hlavy, ukázal dopředu. „Sarai má ten další. Ten je poslední.“ Lazlo z něj cítil jakousi kradmou zvědavost, jako kdyby se chtěl na něco zeptat. Nakonec to z něj vypadlo: „Jak to, že ji znáš?“ vyhrknul. „Jak zná ona tebe? Kdy... *jak* jste se vůbec mohli potkat?“

„Ve snech,“ řekl mu Lazlo. „Nevěděl jsem, že je skutečná, až dokud jsme nepřiletěli v těch hedvábných saních, jak nás zachránila.“

„To jsi byl ty.“ Feralovi to nedošlo. Tehdy se nemohl podívat zblízka a Lazlo samozřejmě ještě vypadal jako ostatní lidi. Pocítil nával studu. Sarai se ho pokoušela přesvědčit, ať přivolá mračna, aby saně